КОНТРОЛЬНЫЙ ЭКЗЕМПЛЯР

Массаш а мехкашкара пролетареш, вІашагІкхета!

СЕРДАЛО

(«Свет»)

Советски Союзан Коммунистически парте Нохч-ГІалгІайн обкоман, Нохч-ГІалгІайн АССР Лакхехьарчу Советан Министрийн Советан орган.
Орган Чечено-Ингушского обкома Коммунистической партии Советского Союза, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР.

АРАДУЬЛ 1923 ШЕРА ДЕНЗ

№ 135 (4616). ЕРА, 12 ноябрь, 1968 шу. Мах 2 кап.

ЛЕНИНСКИ КЪАХЬЕГАМА

100 шу

ВАХТА

ХЬАЙБАЙ ФЕРМАШТА— КОМПЛЕКСНИ МЕХАНИЗАЦИ

В. И. Ленин вина 100 шу кхочучу денна сийлена ваккъабахара доккхий дехкараш тІе а лаьцна, шерра социалистически якъ а йоархаль бал, беш ба уггар деношна республика юртбоахама къахьегамхой. Нохч - ГІалгІайчен хьайбаш леладерашна дош делиад хьайбай продукташ кийчъяра пхе шера план 1970 шера 7 ноябре кхоачашъе. Цул совгІа цар лаьрхІад пятилетка чакхйоалаш хьайбай боахамерча халача балхашта механизаци ялъ яккха, хІаьта механизаци ярга хьежжа еррига фермаш шиш смена болх барга еха. Уж чІоагІа бехктоккхаме дехкараш да. Хьайбай боахамо къахьегама овсарле лаккхьяра йерттара яйтъ ба фермашта комплексни механизаци яр.

Из кхета а деш, республика дукхача колхозашкеи совхозашкеи хІанзале дика вІашгІехьдаьккхад хьайбай фермашта механизаци ерга. ХалагІа хоача балхашта механизаци яьй Грозненски районерча № 1 йоача шурий совхоерча ферме. Цудухьа лакха а цига къахьегама овсарле, дорнашна даим тІехкхоачашду тІайна социалистически дехкараш, дохдаьл продукци хьалкхарга дІадеза.

Иштта дика механизаци яьй Сунженски районерча «Победа» яхача колхоза ферме а. Бизза пайда эц цига оттадача оборудовани. Механизаци яр бахьан доллаш дукхагІа цах кхача балхашта мукъабаьхкаб.

Цу тайпара масалаш кхы дукха а доаладе йиш я, ткъабакъда хьайбай фермашта механизаци яра гІулакх республика дукхача моттигашка геттара эсала латт. Дукха кхоачамбоапараш да Шелковской районна цхьадолча боахамашка. Цига 25 коровника механизаци е еш. Оборудовани оттаяра болх дІабоалабьбар соаьха «Сельхозтехника» СМУ прорабски участка монтажникаша. Цхьабакъда, 6Іарчча шера халла 5 коровника мара механизаци ялаш яц. Кхы дикагІа латтац гІулакх, укх шера а. Планах 9 коровникаш 2 телятникаш механизаци е езача хІаннзалца хьалхьар хайра хІана дац.

Хьайбай фермашка шоай ниъзанча оборудовани оттаяра вІалла терко яц цигарча Ленинан Кировен цІерагІча колхозий кулгалхошна.

Фермашта комплексни механизаци яра болх ма латт Наьсарен районна цхьадолча боахамашка, МалгІабика районна «Ингушский» совхозе, «Кавказ» яхача колхозе, Урус-Мартана, Ведана районашка, иштта кхычахьа.

Дукхача моттигашка кхоачашъац фермашка хий чудилла ра, кхо аракхаьхьара, доакъаш дилара, доалаш деттара балхаш та механизаци яра цаяй. Къаьстта эсала латт из гІулакх хьалхайн кок тІерча салхазорийн фермашка.

Цхьайолча моттигашка хьалхо объекташ болх бе дІатеш механизаци я ца еш.

ВІалла да мегаргдоацаш дош «Сельхозтехника» районнин районашта юкъерчен объединенаша хьайбай фермашта механизаци яра бокхъаннца терко еш ца хилар.

Республика колхозашкеи совхозашкеи йолаш йолча 144 доаккхам деттача агрегатех хІанз 80 совгІначех мара пайда эцац, хІаьта доакъар деххача 228 машинех 200 совгІа мара болх беш яц. Дукхача фермашка тоъаш кердача оборудованеца болх бе хоаш йола механизаторски кадраш, дІасттаьлча техникех бизза пайда эцара лерттІа тІахьожам доаттабац.

«Сельхозтехника» объединене, юртбоахама Министерства, юртбоахама районнин производственни управленешна лерттІа йоакхе яц хьайбай фермашта механизаци яра, из болх тесса лелабу боахамий кулгалхой цІенхаштта бехктоккхаме оаз цар.

Цу тайпара кхоачамбоацараш кхы дІахо ла мегаргдац. ЦІенхаштта тоабе беза хьайбай фермашта механизаци яра болх. Эггара хьалха теркам тІабахийта беза фермашта механизаци яра укх шера план кхоачашъяра. Фермашка йолаш йола оборудовани сихагІа болх бе йоалайтара, дуних бизза пайда эцара.

КПСС горкомаш, райкомаш, юххьаьнцера партийни организацеш дехкарийла я фермашта механизаци яра кхадлаш тІахьожам доаттабе, хьайбаш лелаерий теркам къахьегама овсарле лаккхъяра, продукци кийхарга дІадоадар вІашагІара тІоберабе.

Хьайбай фермашкара монтажни балхаш сихагІа йистедаха, машинашта техническа гІулакх делта кхетамца вІашгІехьдаккха дезза «Сельхозтехника» районнин районашта юкъерчен объединенеша.

Юртбоахама министерство дехкарийла я фермашка яша механизаторски кадраш кийчъе, цар материальни бехам совбоаргбола гІулакх Іалашде.

Колхозашкеи совхозашкеи комплексни механизаци яра хьакъхьара юртбоахама районнин производственни управленей кулгалхой, инженерий - механизаторий, зоотехникий бехктоккхам лакхабе беза.

Пятилетка кхоалагІа шу чакхдала дукха ца йисаяц. Еррига аьа вІаббахийта беза юкъейисача яйн фермашта механизаци яра укх шера план кхоачашъяра, дІахо ма болх цІенхаштта тоаба.

Пятилетка кхоалагІча шера къахьегама дика къахьегаш я ленински къахьегама вахте этта Грозненски № 2 йолча соттаяль мебель ечa филиала коллектив. Итт бетта план кхана коллектива, 28-ча октябре, кхоачашъяьй цо. ПланагІа лаьрхІачул совгІа ераяйнца тайп-тайпара бухкъбетта гІандаш эзараш соммий маьхa да. Укх шера планал совгІа бал пайда 6 эзар сом да, хІаьта рентабельность лакхъяьй 14,8 эзар сома. Укх бетта а хоаделийтаб цар уж толамаш. Къаьстта дика къахьегаш ба цига Пашеева Зина, Алдамова Галя, Вочкарева Люба, Отбойщикова Галина, кхыбараш. Царех хІаране юкъера лаьрхІача сменагІа норманаш 120—125 процент кхоачашъю.

Сурта тІа: Г. Алдамова, Л. Вочкарева, Г. Отбойщикова.

И. Пашева сурт.

ШЕРА ПЛАН КХОАЧАШЪЯЬЙ

В. И. Ленин ва бІаь шу дизара сийна къахьегама вахте эттача Ачхой-Мартана района «Самашкинский» совхоза шоллагІча отделене шурий-товарни ферма хьайбаш лелаерашa пачча хьалкхенга шура дІаллара шера план хІаннале кхоачашъяьй. Укх шера дикка лакхъяьй хьайбай продуктивность. ДІадахача шера укх хана йовккхаш хинначул хІара кхоабача Іаттагара 215 килограмм совгІа шура яьккхай.

Шера план кхоачашъечa зынаре дикка лаьцца ферме хьалха латтача Гелагаева Ахийта. Шера планах хІара кхоабача Іаттагара 1700 килограмм яккха езача 2180 килограмм шура яьккхай цо. Иштта лаккхара хьоакхамаш лаьхад Матаммерипова Хедас. Планал совгІа 247 килограмм шура яьккхай цо.

Л. ГИНАЗОВ.

ТОЛАШАГІДАР—ПРОИЗВОДСТВАНА

В. И. Ленин ва 100 шу дузача денна йоагІа кийчо яраи плана пятилетка ханал хьалха кхоачашъяраи аьржача социалистически дехкаре хьинаре дахъа лоаи А. Шарипова цІерагІча нефтемаслозаводa рационализатораши изобретателаши. Кр шу доладеннача хана деназ цар енній 688 рационализаторски предложени, царех 480 предложених производствана юкъейихьай. 200 эзар сомага дІакхоачаш ба царех баьнна пайда.

Духхьал АВТ — установка пхьайола технологически процессаш эргалхара технологаша Б. Яценко, Н. Курганова енача рационализаторски предложенеех баьнна пайда 5 эзар сом гарга ба. Из бахьан доллаш дикка лакхъелар къахьегама овсарле.

Коммунистически къахьегама цІи лелачча предприяте рационализаторийи изобретателийи мугІарашка 350 сал ва. Царна юкъе къаьстта гІорбаьнна ба менделестий Рогов, Изовский, Заякин, Петов.

М. СУРХОЕВ.

ЧІоагІа политически къахьегамех хьинар вІденнача хьалашка кийчо еш да советски халкъ исторически денна — Владимир Ильич Ленин ва бІаь шу дизара дахъ доагІача тайпара накъадахара.

КПСС XXIII съезда, парте ЦК мартовскийи (1965 шера) майскийи (1966 шера) Пленумий решенеш кхоачашъеча Нохч-ГІалгІайчен юрта боахама къахьегамхоша пятилетка хьалхарча шин шера цхьадолча дакъе юртбоахама производство дегІайоалае ахтув баьннаб, тІаккха хІана а ленински вахте а етта шоай кхо дІакхоачар ден ба уж пятилетка кхоалагІа шу толамца чакхдаккхара, республика юрта боахам дегІабоалайара йола пхе шера план ханал хьалха кхоачашъяра.

Республика колхозашкеи совхозашкеи укх шера хІара гектара тІара 18,5 центнер ма бола ялат чу а эаш, ханал хьалха, 20 июле, пачча хьалкхенга ялат дохкара план 130 процент кхоачашъяьй (хьаккІаш дугеи доацаш). Плана 88 эзар тонн мара йоацача 114 эзар тонн ялат дІачудениад. Толамца план кхоачаш а еш планал тІех ялат дохкар вІашгІехьдаьккхадир Наурски, Шелковской Грозненски, Сунженски, Надтеречни районий боахамашка. Наурский районе, хІаьта иштта Сунженски района «Победа», Шелковской района «Коминтерн» колхозашкеи хІаннале пачча хьалкхенга ялат дохкара пхе шера планаш кхоачашъяьй. Республика хьайбаш лелаерашa кийс бетта дулх, шура яккхара план 104 процент кхоачашъяьй, хІаьта тха дохкара шера план хІаннале 107 процент кхоачашъяьй. Республико планал тІех бехкаб сомаши йомсаши.

Юртарча къахьегамхой творчески гІуллакхех партийни, советски, боахамий, профсоюзни, комсомольски организацеша накъа юкъе беш бола организаторски кхетамеи болх чІоагІбарах хьахиннад уж толамаш.

Республика колхозашкеи совхозашкеи шерагІа социалистически ях эржаш латт тІехьа кхачача культурай хьувкъам лерттІа чуийна баккхара. Гурахьа юь культураш ханнахьа дІаера, зябь ахара, доакъар Іалашдара, хьайбаш Іангара доахаргдола помещенеш кийчъяра.

ДикагІа леладе баьннаб хий дехка лаьтташ, дукхагІа тура кхашка органически минеральни удобренеш. Дикка кийчдаьча лаьтта гурахьа хІадуа фу кертерча даькъе цхьоалагІчеш шоллагІчех классах да.

Цунца цхьана тхо кхетадеш да кхы а кхоачаш дан дукха декхараш долга. Геттара чІоагІа теркам тІабахийта беза ялат дукхагІа даккхара, хІара шера эргаш боана ялата культурай лакха хьувкъам кхебара, къахьегама овсарле лакхъяраи продукцеги дІадохар лохдараи, хІара колхозой совхозой рентабельна болх белга Іалашдара.

Цхьадолча боахамаш тоаха дІабоалабенна да юкъарча хьайбаш доахъара беза хьалъейга. Хьайбай фермашта комплексни механизаци елга.

Республика партийне - боахама активе хиннарашц масала раьза а волаш къоабалду звеньяша, бригадаша, фермаша, отделенеша, колхозаша, совхозаша, районаша, «Сельхозтехника», «Грозвино» объединеней коллективаша, «Скототкорм» консервни промышленностех тресташа, ялата продуктай комбикормови промышленностей управленеша 1969-чей 1970-чей шерашка тІайица социалистически декхараш.

В. И. Ленин ва бІаь шу дизар дикагІа тайпара белгалдаккхар— Советски халкъа хьалхашка латта боахами культурен дегІаккхуяра йола Іалаьмате йоккхий плаанаш кхоачашъяра уйла тІеррайир да яха Центральни Комитета кхаланеш кертe а лувцаш Нохч-ГІалгІай АССР-а юрта боахама къахьегамхоша укх тайпара декхараш тІаяц:

ЛАЬТТА ЛЕЛАДЕЧА

1969-гІеи 1970-гІеи шераш лаьтта леладара лакха культура йола шераш хулга вІашгІехьдакха. Из дара хІара колхозе совхозе юкъехкхулъаргьа Іилман ларда тІа боахам лелабара системи.

Іилманеи хьалха латтача еншаш карагІдьннар юртбоахама производствана юкъехахьарах ниЙса пайда эцаргбоача тайпара хий дехка лаьтташи хин ресурсаши лелярах, юртбоахама техникага лакха къахьегама овсарле йолаш бола байтарах, севооборотаи [illegible] минеральни органически удобренеш кхашка дукхагІа екхараи лакха хьувкъам луш дола дика фу кІадерахи республико гІоалха яа бола культурай хьувкъам хІара гектара тІара 1969 шера — 22 центнерага дІакхоачаш лакъбе, 1970 шера — 23 центнерага дІакхоачабе.

1969—1970 шерашка хий дехкача хІара гектар лаьттан тІара гурахьа яча культурай 30—35 центнер, хьаьжкІай — 45—50 центнер, хута — 40 центнер, шекара свекла — 300—350 центнер, баьцадаарий — 200—220 центнер чуацаргда.

1969 шера 510 эзар тоннага дІакхоачаш ялат доаккхаргда, хІаьта 1970 шера — 525 эзар тонн.

1969 шера 150 эзар тоннал кІезигагІа доацаш ялат, комсаш — 85 эзар тонн, сом — 24 эзар тонн, кортох — 6 эзар тонн, баьцадаарий — 75 эзар тонн, тхьамка — 800 тонн, гидуарги — 20 эзар тонн, тІаккха 1970 шера а 150 эзар тоннал кІезигагІа доахаргдац ялат, комсаш — 90 эзар тонн, сом — 28 эзар тонн, кортох — 10 эзар тонн, баьцадаарий — 80 эзар тонн, тхьамка — 900 тонн, гидуаргаш — 20 эзар тонн. ДІаюви йола культураш стандарта цхьоалагІча класса районированни, бокъонца бизза фийг бола, лакхача репродукцейи цІенагІча сорта фу тоссаш мара дІа ца е.

1970 шера колхозийи совхозийи тракторий парка бІарччача шера ремонт ега Іалашдергда. Лаьттан обработка ю. ялат дІадуа дехнийа 1 март тІаккхоачаш ялат чуэцаш яр 1 июль тІаккхоачаши кийча хулийтаргьа.

1969 шера 1 апрель тІаккхоачаш хий дехка системаши гидротехнически гІирлонаши цІенъяь а тоаяь а йоахаргьа. Хий дехкача лаьттай цхьаккха а гектар ютаргьац чудолийташ хий ца дуллаш.

Къаьстта теркам тІабахийта беза шин сменах болх вІашгІехьбаккхара кхоачамбола лакха квалификаци йола механизаторий шоферашки кийчбара.

Хьувкъам лакхбара 1969 — 1970 шерашка шерра овъъалле деза ах пара хьесапе лаьтта кийчдар, ялат чуйнаца кхашка юсача юхкашта дуйнан яр, лаьтта хьоакхалгІаш дІакхача цхьоашца мара ца ахар, лаьтта комбинированни агрегатаца ахар.

Хьанаьл, укх шера 15 ноябре [illegible] зябь ахха йоаккхаргья. Гурахьа дув дилатаи агротехнически дикача хана дІадийна баргба.

1969 шера кхашка 500 эзар тоннал кІезигагІа йоацаш органически удобренеш йоахаргья, хІаьта 1970 шера — 550 эзар тонн.

Минеральни удобренеш бокъонца агрохимически картограммаша дІалехкача тайпара тоасаргья кхашка.

1969 шера хІанз хий дехкача 2000 гектарал кІезигагІа доацача лаьтта планировка е. хІаьта 1970 шера — 2500 гектарал кІезигагІа доацача. 1969 шера эггара кІезигагІа дале а 4,5 эзар гектар лаьтта хий дехкаргдолаш кийчде. 1970 шера — 4,7 эзар гектар.

ХЬАЙБАЙ БОАХАМ

Хьайбаш дикагІа кхобарах, царна дика гІулакх леттадарах, дикача фух дола хьайбаш дебадара бу болх тоабарах, фермашта комплексни механизаци хьайбай боахама специализаци ярах хьайбай, кхо тІарча салхазорий продуктивность лакхъергья, масса долча тайпара хьайбаш дебадергда, дикка дукхагІа хьайбай продукци йоаккхаргья, хІаьта из пачча хьалкхенга йоахарг а я, цунга кІалйохар лохдергда. Хьайбай боахама ерриге доакъош рентабельни хулийтаргда.

Юкъера лаьрхІача республика гІолла 1969 шера хІара Іаттагара 2050 килограммал кІезигагІа йоацаш шура яккха. 1970 шера — 2100 килограмм; хІара ккажагІача тІехьара 1969 шера 130 фу гулде, 1970 шера — 135 фу; хІара усталІанна тІера 1969 шера 4,1 килограмм тха лакха, 1970 шера — 4,2 килограмм.

Еррига цхаза боарагІбешхарга хьайбаш Іахьар ца дитара, уж дезза ма къастийтара. ХІара бІаь Іаттан дукхашка дахнача шинарийтех тІехьа 1969 шера 90 Іаса хьалкхедергда. 1970 — шера — 92 Іаса; хІара бІаь кийна тІехьара 1969 — 1970 шерашка 100 Іахар хьакъоастабергба.

Паччахьалкхенга ерриге хьайбай продукташ йоахара пхе шера план хІинна хьалха 1970 шера 7 ноябре тІаккхоачаш кхоачашъяь деергда.

1969 шера планал совгІа дохкаргда дулх — 700 тонн, шура 5000 тонн, фуаш — 3 миллион, тха—1000 центнер, хІаьта 1970 шера дулх—900 тонн, шура — 5000 тонн, фуаш—3 миллион, тха — 1500 центнер.

Хьайбай фермай балха культура лакхъергья, арахепала хьайбай продукци дикал дикка лакхъергья. Пятилетка чакхйоалача хана фермашкарча коаттерча халача балхашта механизаци яь доерда, механизаци ярга хьожжа республикерча ерригача колхозашкеи совхозашкеи доаркаш шин сменах болх бе боахаргба. Хьайбай боалача белхлой культурни - бытови хьалаш дикаь тоаергда.

Юртбоахама культурай хьувкъами хьайбай продуктивности лакхъярах, юртбоахама производства интенсификаци специализаци ярах, Іилман ларда тІа къахьегам вІашгІехьбаккхарах пятилетка чакхйоалача хана къахьегама овсарле 40 процент лакхъевргья, продукцега дІадоадар пачча хьалкхен планах лаьрхІачул лохагІа хулийтаргда. 1969—1970 шерашка тІехьадусаш хинна ерриге боахамаш рентабельни лоеда. Производственни заданеши социалистически декхарашки толамца ханал хьалха кхоачашдахара тІагІертта къевсам лоаттабеча республика юрта боахама къахьегамхоша шерра накъа доагаргда юрташ тоаяь хоэьлара, производственни помещенеш тІех дика кийчъяра. Цу гІулакхе лерттІа къахьега а сагІа а беш хулийтаргья.

Социалистически декхараш 15 октябре 1968 шера хиннача Нохч - ГІалгІай АССР партийне - боахама активе дийца а дийла тІайнйад.

ПОЛЬСКИ ВІАШАГІКХИЙТТАЧА БОЛХЛОЙ ПАРТЕ ПХЕЛАГІЧА СЪЕЗДАГА

Дош вовшъестий а дотталий а Советски Союза Коммунистически парте Центральни Комитете коммунистий дуненчарча иккьянех латтача отряда а доррагІча советски халкъа а цІерагІа вешарой дІайхе мохаш дайт шуга. Польски вІашагІкхийттача болхлой парте V съезда делегаташна а, хІаьта шуга гІолла, парте ерригача членашна а Польски Халкъа Республика къахьегамхошна а.

Шун съезд гулъеннай польски коммунистий вахаре йоккха событи — Польши Коммунистически парти вІашагІъелла 50 шу дузаш Польски вІашагІкхийтта болхлой парти хьаь 20 шу дузаш да хьатІалхачача хана. Шун парти цу сийлахьча денга кхаьчай кхоалама якууча чІоагІъенна, кхетамна польски халкъа марксистско-ленински авангард кулгалдуш поттам тоаш цун низ совъе, массеш, коммунизма тІехьарш миллионий кхоасаккхий [illegible] йола парти хиъна.

Польски [illegible] денагІа йолча традицей лерагІе нийнь а беш, болхлой массеш [illegible] [illegible] ба мо хьалкхоарш [illegible] ки мег гІортолга а еш. ПОРП-а бенхьа беш бу наьха [illegible] чу интернационализма [illegible] шоай социалистически [illegible] коммунизма гІуллакх уж кулгІанна кургбаш уйла чІоагІъяро.

Саратенни укх, социалистически Польша беррига даттагІий мег тІера гІадинкхуял парте бІагаьбь социализм хьаьъяра генеральни накъ дегІаш уразтте чакхбоахархаш доалдеш польски халкъе доакъача талламашк. Махка экономика деши айлар, Іилман культурин дакъе шерагІдуш денний хІамаш, къахьегамхой [illegible] [illegible] — цу шерагІча хІамаш хьалхха польски пачча хьалкхенна дегІаухан теллуяш хилар хьаьнца ца Іеш, ерриге социалистически обществе чІоагІъяра гІулакха юкъе [illegible] [illegible] хилар а, социализма — эхар историе чуяьгтара толамагІа йолча обществени строя Іалаьмате [illegible] цар къаьста бакъош хилар а.

Шун съезд болх дІабоалабеш дунен халкъашта юкъарча [illegible] къахьегамца бІагаьйненаш болча хана. Тайп-тайпара обществени строей болча пачча хьалкхенашта юкъера гІуленхаш хиакха хилар а социалистически хьаьнний халкъий кхиарий къахьегама [illegible] [illegible] а [illegible] [illegible]. ТІа чІоагІъюш латт [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] США-е, дІадьлкхарш Германча Малхбоале [illegible] [illegible] агрессех дьехкиндаш. Шоай низ [illegible] [illegible] социалистически содружество бухьонкха, социалистически пачча хьалкхенашта [illegible] гІорт дунен капиталта [illegible] [illegible]. Из ду хІинца обществе дегІалара лелаеш социализма низ йола воздействи, дунен революцеши процесси юкъе [illegible], дунен хьалхьай уйла капитализм бухІоахом [illegible] социальни доказатеи [illegible] [illegible] дульа.

Цу хьаленна дунен социалистически систем къаьсгІ кхетадара чІоагІдарга хана хьагІа дакъе, социалистически пачча хьалкхенашта [illegible], коммунистически болхлой партей, социализм бахьан даим лоаттабеча къоасана ма хатабь [illegible] интернационални декхар да. ЧІоагІа доаьа а хийна боаргадоаьн вахе социалистически пачча хьалкхенашта дунен коммунистически болхлой кхотабора тІехьарча хьинарерча къоасамхой нугІаре а етта КПСС-ний [illegible] [illegible] йолча кхьча партешни цхьана марксизма-ленинизма принципийски интернационализма позиций тІа чІоагІа латташ йола Польски вІашагІкхийтта болхлой парти массехьа а хьаьннан йоагІаш хилар.

Карла доаккхий толамаш доалахьа, дезз вешаьнстий, социализм хьалгІоча, польски халкъа [illegible] [illegible] [illegible] Іалашдаче.

Дахьаьда хийла Польски вІашагІкхийтта болхлой парти — хьалхьа Польски къахьегамхой [illegible] [illegible]!

Дахьаьла а хилда, тоа а кулде Советски Союзаи Польски Халкъа Республикаи хьаккьашта юкъера дехкаргдола вешарой дотталІан!

Дахьаьда хийла дунен халкъашта юкъерча коммунистически болхлой болхана цхьогІІам кхоачаболаш!

Даьлда марксизм-ленинизм!

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ ЦЕНТРАЛЬНИ КОМИТЕТ.

ХЬАЛХА ЛАТТ

КПСС XXIII-ча съезда цІерагІча Грозненски крекинг-заводе укх шера доалхаре ветте карара ца йиллий тайш хьаьоагІа Иван Петровича кулгалдеча № 1—2 йолча коммунистически къахьегама [illegible] [illegible] установка технологически. [illegible] сийрда продукци арахецара 11 беттa план кхоачашъяь цар. ХІанзарехьа тІабоагІача бетта чотах арахийна продукци эзараш тоннаш я.

Уж къахьегама толамаш доахача [illegible] дика къахьейтах бошагІбийла операторашна Назаренко Надежда, Захаров Иван Лаврентьевича кераш латтача сменашна, операторашна [illegible] [illegible], Гурьянов Александра, кхычар.

Б. КОСТОЕВ.

ТАСС-е хоам

«ЗОНД-6»—СИГАЛА

Космически арениаш таххара программага хьежжа 1968 шера 10 ноябре Советски Союза Кертагакъа сигалъахийтай «Зонд-6» яха автоматически станци.

Автоматически станци лаьрхІача наькъа траекторе тІа яьккхай лаьттан искусственни спутника промежуточни орбита тІара. Дальхача бустамий даннех «Зонд-6» яхача автоматически станце кийъ лаьрхІачоа гарга йолча траекторе тІа гІолла бола.

Из сигалъахийтара хІалан да наькъа йодаш бетта гонахьарча арениш Іилман тохкамаш дар а хІайтa иштта станце тІарча системий агрегатийн болх жаьрбар а.

Теллаш чІоагІа радиобувзам лаьттабу «Зонд-6» яхача станцеца. Телеметрически информаци дошлеех станце тІара системаш, агрегаташ, Іилман аппаратура бовррамагІа болх беш я.

Іочуухача информацена обработка ю координационно-вычислительни центре.

ДИАЗЛАГІА ХЕРЖАЧА НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ЙИЪЛАГІА СЕССИ ХЬАЕЛЛАРАХ

ДиазлагІа харжача Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета йиъпагІа сесси хьаелларгья 1968 шера 15 ноябре Іуйранна 10 сахьат дьалча пионерий республиканска Дворца хІинe чу.

Депутаташта регистраци ю Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиуме (Комсомольски улица 112, 4-гІа этаж, цІенош №№ 104, 105) тахан Іуйранна 9 сахьат дьалча денз сайрийна 7 сахьат даллалца, кхана — пионерий республиканска Дворце Іуйранна 8 сахьат дьалча денз.

БОЛХ КОРТА БОЛАШ ЛЕЛАБАР

ПАРТЕ XXIII-чу съездо къастта белгалдаьккхад, партийни органий, юкъхьанIарча партийни организацей дерригача гIулакхашка дIахо йодача хана а партийни вахара ленински нормаш кхулгалдара коллективности принципаш, болх Iилман наькъацен корта болаш лелабелга, партен правительстван директиваш кхоачашъяра лаьм тIахьожам лоттабелги дизза кхоачашде дезаш хилар. Парте Центральни Комитета гIулакхашка чIогIбеннача, дешаш къестадара лелабеча Iилман, ревлистически наькъо дикача оагIорахьара влияни ю Грозненски городской партийни организаце балха стила.

Парте городской комитето, КПСС XXIII-чу съезда решенеш ца хьалхе а лелаеш, чIоагтIа уйла тIайохийт гIулакхацен организованность йолаш хулга партийни балха юкъедахьаръ, решенеш кхоачашъяра проверка ярен уж кхоачашъелга вIаштIехьдаккхарен формаш а методаш а эргайокхаш товяра, партийни советски органий соцамаш а хIаьта миттта шоай решенеш а шоай ханнакьа кхоачашъяра хьалхара парте районий, юкхьанцарча партийни организацей, боахама кулгалхой бехктокхам лакхбара.

Укх тIеххьарча хана заседанеш хIежагIен лоацагIен е дьенаад ухо. ХIаиз горкома бюро душараш организационни идеологически балха эггара доархIамегIара дешаш мара дац города экономики культуреи дегIакхувлара хьалха йола проблемаш мара яц. Бюро заседанеш, пленумаш корта болаш, лакхача организационни боарже чакхьоала яьннай. Горкома аппарата керттара уйла хIаиз тIаерзаю тIанйеш йолча решеней чулоацам дикагIен хьадагIен хилийтара, уж кхоачашъеча тIахьожам лоттабара. ТIанйеш йола решенеш кхоачашъяра тIахьожам лоттабарен уж кхоачаш миштта ю хьажарен гIулакха хIана парте городской комитете дIайолаьь система — егIулакх цкъа тIадилла, из кхоачаш миштта ду хорхIазза хьажа хьаш я.

ТIахьожам цахадлаш лоттабаро гIулакхаш лертIа лелазара хьалхара кулгалкой бехктокхам лакхбу, коллективно яьча решенеша дош ца хеташ йола моттигаш шоай кайдкахь хрягучаила в дакза даргдоцар де а йиш кулийт.

Шиъ практически балха тIа городской комитето вIенхаштта уйла тIайохийт Советашта, профсоюза, комсомола кулгалдара, боахам дегIаккхувларен къахьегамхошта коммунистически клетам баларен дешаш къестадеча цар лоархIам лакхбарен уж дукхагIа шоай мукъагIа йитарам.

Теркайбе мегаргболаш бо къахьегамхой депутатий Совета исполкома кулгалдара даькъе парте Ленински райкомо беш бола болх. Инициативни кадрашца исполкома аппарат чIоагI а ва, парте райкомо дIадаьккхад район товар-хотьар, бахача наха медицински цIагIа эшен гIулакхаш дай, торговли дегIакхувлар санна дарна дешайта исполкома хьалхара лоадамбоама доал делга. Боахамий организацей кулгалхой юкхьанца деиз болабалдизар Совета сессен исполкоме решенеш лерттIа теркалье. Хархархой наказаш райсовета исполкома решенеши кхоачашъелга предприятейи учрежденейи цхьацабола кулгалхоша нер тIа ца лелабарах доле хош дувца оттадаьзза чIанзар парте райкома бюро. Бюрос чIоагтIа бахке а бан, царна тIадиллар дIахо йодача хана райисполкома решенеш кхоачашъелга телха ца дар.

Укх шера парте городской районийн комитетий, партийни, профсоюзни, комсомольски организацей, советски боахамен органий керттера низаш тIадерзадаьд ихе шера плана заданеш кхоачашъярах В. И. Ленин ваьча дийнахьа деиз 100 шу дизара лаха доагIача таймара нанкъаллахран.

Шерра къамий цу белгалдаьначе ден сийна лелаю социалистически хьа. Кердача хьисапашца йоласпай хьа, шиъ чулоацамга диллача дIахьегIа хинийд хз. ТIанйцача кердача цекхарашкара гуш да йлан кхоачаш тIешхоачаш ян ца Iеш, производства эффективность лакхъе, технически прогресс сихье, къахьегама овсарле лакхъе, продукци дикагIа хилийта, дун рентабельность лакхъе а лаьрхIа хилар. Чаккхйоккхаш я боахлой къахьегамен бытен хьалаш тоадара. къахьегамхошта юкъе беш бола организаторски идеологически болх чIоагIбара мероприятеш. Тха къахьегамхоша чIоагIа леладу шоаш Даьхена дешна дош.

Укх шера 10 бетта плен ханаа хьалха кхоачашъяьй. Отталера планал совгIа хьаьй дукхача маьха продукци. Къахьегама овсарле соакха цу ханнална хин нечул дика лакхъенай.

Технико-экономически хьокхамаш дикка товлаьа планированен экономически стимулированен кердача система тIа вьянача предприятеш. Цу тIа а керттера хьокхамаш лакхдара, темнаш цу предприятешка дикка лакхагIа я города промышленносте юкъера лаьрхIеча йолчул.

ПАРТЕ городской комитето шиъ болх корта болаш оперативной лелабаро антту баьккхаб города партийни гIулакхий. Цудухьа дикка хьокхамаш тха хIеэига а дан.

Масала, хьацаргья вай коммуниста нов. Ивиске кулгалду «Старогрознефть» мехкдаьтта промыслови управлени. Цхьа баькъи доацаш дан ца коллектив мехка эггара хьалха кердача системагIа боахам лелабе йолалар. Советски Iаьдале 50 шу дизаре яха доаггIача таймара накъаахар духьа республике эггара хьалха цо тхьа йоаляр, цу коллективе Управлене кулгалхочунгара мугIарерча болхлочунга кхаччалца бараш шоаица тIадекха гIулакхаш чIоагтIа бехктокхам хеташ лелаеш, дешаш къестадеча хана гIулакхаш корта болаш оперативной чакхдоахаш, творчески инициатива йолаш, даим кердадар лохаш юкъекхувлаш хилар. Духхьал нига кийч а яь юкъейолаьяй мезозойски тIоанашка скважинаш цхара технологи, мехкдаьттен гази цхьана гаьнна дIаухийтадга, йоккхий автоматизированни трапной установкаш, скважиний кIоаргача насосни фондан буруь тохаран лоаттабеча телетIахьожама система, шеррача масштабегIа йола мехкдаьтта дахара шолла тIа методаш.

ГIулакхаш корта болаш бехктокхам хеташ леладаро коллективага йиш хулийт даим хьокхамаш лакхде. Промышленни производства боарам укх шера 58 процент лакхбеннаб, хIаьта къахьегама овсарле — 56 процент. Мехкдаьтта промыслови управлене чIоагтIа уйла тIайохийт болхлой культурно-бытовой хьалаш тоадара.

ЧIоагтIа корта болаш лелабеш хилавца белгалбоал башха-дика специалисти организатори волча коммуниста нов. Колесникова кулгалдеча къаьнагIа йолча «Красный молот» яхача машинашъеча завода коллектива болх. Завода коллективо шиъ хьалла декхараши наькъаши белгалдаьд пятилетка заданеш ханал хьалха кхоачашъяр духьа йолаьяча къахьегама вокоде.

Масала, метизни участке коллективо балха тIара, цIагIара, общественни моттигашкара шиъ дерриге гIулакхаш коммунизм хьалхечун моральни кодексо дIадехарашка дуст, смении заданеш вах сахьта кхоачаш я йийе, ворхIагIа сахьата пятилетка фондашта болх бу. ХIаиз шиъ эзари ах эзари совгIа болхло ва къахьегама овсарле лакхъяра, продукци динал гоаара планаш шо-шоай йолаш.

Производства эффективность лакхъяра тIаераль резерваш лохаш царех пайда эцаш беча балхаца хьинаре дакъа лоац административе гIулакхашта тIахьожам лоттабара бокъо чакхйоахаш йолча парткома комиссешка, халкъа тIахьожама группашен постшен, комсомольски прожекторо.

Цу предприятера гIулакхаш чIоагтIа оперативной корта болаш леладен хилар хьахьокхаш да ер баккъар. «Азинмашо» тIеххьарча модела цементировочни агрегат кийчьечи хана агрегата насоса технически проекта тIа дукха гIалаташ дитадар е балха проект оттаечча в. в опытни образена тохкамбеча а хана гуче ца деалаш, хIаьта уж гуладаьннад машинаш дукха араьхепа йолайолийтача хана. Нов. Колесников керте а волаш болча инженерийни технякашен, производстве хьалха латтараша а новаторашта шоаi еккара эффективни мероприятеш оттайр гIалаташ дIададара. хIаьта долла хIама геттара сиха вIаштIехьа а даьккхар. Халкъа боахама бокъхача лоархIаме йола продукци арахеца гоайланзар.

Моральни материальни стимулаш вIаши цхьана таръеш лелаяро, къахьегама дисциплина лакха хиларо завода коллективага йиш хилийтар хьалхарча ах пятилетка заданеш тIанал хьалха кхоачашъе а укх юбилейни шера толаме болх бе а.

КПСС XXIII-чу съездо хьалхацкха оттадаь доккхийи чоалхаьнен декхараш кхоачашделга Iалашдеш йолча предприятей балха стилахи методеи дувцача хана ца аьлча йиш яц коммунист нов. Бабаджанов керте латтача швейно-производственни объединене балхах а. Укхаза къастта чIоагтIа хIамах сакхуваш терро йолаш хила веза, хIане аьлча болх бечарех дукха дукхагIа бираш кхалвах ба. ГIадбахе а сахьаьзе а богIа уж из йолча, хIаьта цунна массеза а коалбоагIа царне бала хина хьехам, хоза дош. Цунца къамель хиндачул тIахьагIа дог уваатто, шиъ къаьен бIубеле хул йолаш, хIаьта цо коллективера гIулакхаш лертIа леларгдола, творчески хьал оттаду. ХIамиг тегарша даим терналду производство дIахо дегIаккхувларен эргайоахаш тоарен, продукце дикка лакхъяра, дикалга а ассортиментага а диллача продукци бахача наха эшшача таймара хилийтара дешаш.

Промышленни производства боарам соакха укх хана хинначуна ийсбача 18 процент лакхбенниб, хIаьта къахьегама овсарле — 10 процент.

Экспериментальни цехе хасткаста хул нов. Бабаджанов, хIана аьнча лай мехнен дозлод лехьарчен производства дикагIа йолча образецаша ма яххара йола изделеш арахецача хоалламболлаш дола дийна цу цехага кхоач.

ХIамаш тегача ерригача участкацка производствана юкъекхул гIойленагIа йолча мощностий агрегатно-групповой потокаш. Объединене ерригача подразделенешка юкъейханий хадданза-оперативни планироване метод. Совдаршен дола ва лелдарцен даим къовсам лоаттабу пига, хIамий кхом бе вах Iомабара болх бу.

Къахьегам эггара дикагIа вIаштIеккьбаьнахача предприятеех ларxIа елаш я Грозненски химически комбинат — коммунист нов. Шилой директор а волаш йола вай мехка хьалха латта предприяти.

Цхьабакьда, ушжал хIамаш кхаргIдувлар — дахьчу кхоачам ба, сатийна Iе йиш я кххьага дац.

АПАЛИЗО хьахьокхачох хIана а бе кулгалдара къаьстна формаш методаш йитаза, материально-технически Iалашонера цхьайола халонаш ниiйсъиларах бехкаш а лоахаш шоаш болх во бара бехказа бувла гIерташ бола городерча предприятейи организацейи кулгалхой. ХIаьта а, тIехьаюсача предприятешка кIезига яц корта болаш. Iилман наькъаца пайда ийцача производство тоевргйолаш бола резерваш торонаш.

Цу таймарча кулгалхоех ба коммунистий Комаров — «Трансмаш» директор, Маймин — № 2 йолча гIишлой материалий комбината директор. Цу предприятеш кх социалистически декхараш меттел, планаш а яц цIакхха кхоачаш.

Цу предприятей боахама кулгалхоше партийни организацешен кIоаргга анализ ец цахчахьалхен план кхоачаш ца яра бахьана, критически мах бац цехни участкайи балха результатий, машар бу болх доал доацаш кегабенней лелаш хиларца.

Цхьайолча предприятеша болх во бара маIар малагIа да аьлча, на да, партийни, боахама, профсоюзни кулгалхоша тIаийца декхараш хьалдача организационно-технически мероприятешца, экономически лоархIаманца чIоагтIа да дар, дерригенна а дьадеш чухьара резерваш оарцагIахьарен коллективай творчески хьинар лакхлаьран. Цхьабакьда, цуна цхьана хIана а дукха да лакхе латтача боахама органий балхах тийша.

Отраслеви министерствай цхьайолча керттерча управленеша оперативно къестадаш, хIаьта цкъаза во а къестаду планироване, къастта а материально-технически Iалашоа дешаш. Царех я РСФСР «Главнефтепереработка», «Главнефтеснаб», СССР «Главспецавтотранспорт», машинаькъий Министерства Центральни Управлени.

Тхоца хетачох, уж лертIардаьна гIулакхаш вийсау шоай карарча предприятешна план кхоачашъяра хьалхара кертера. Управленеш юкъерчал долацаш материальни бехктокхаме ца хилар бехьаи лолаш.

Парте Грозненски городской комитето дIахо а тIагIертта эргайоахаш товерлья шиъ балха стили методаши, ма мотта тоабергба организационни идеологически кхетамен болх, лакхбергба шоашкарча балха хьалхара беррагача кулгалхой бехктокхам, цу лаца тIа керда толамаш доахаргда город Грозне экономикеи культуреи айечa.

С. СИНЕЛЬНИКОВ,
КПСС Грозненски горкома секретарь.

ДОТТАГIЛЕНИ ВIАШИ ЮКЪЕРЧА ТЕШАМЕН ГIУЛАКХАШ

СССР правительстве вийна веша вай сесагаца официальни визита 8-ча ноябрера 12-ча ноябре кхаччалца Советски Союзе хилар Афганистана Премьер-Министр Нур Ахмед Эттемади. Цунна улурбаьнца баьккабар Афганистана бокхий пачхьалкхан делелаш.

Советски Союзе болча хана йоах цхьана оттаьча Советско-Афгански коммюнике тIа, Премьер-Министрен цуна улурбаьнна баьккача нахен дакъа лаьцар Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце 51 шу дизарца дувзаденна Москве цIей дездеча торжествашка. Афганистана правительствен керте дIахтачо цу торжествашка керта ди лар ах баь шу хьалхагIа шиъ йоIамера Афганистан вIашагIъеллачен Советски пачхьалкхие хьалхен шерашка лард ела дола советско-афгански доттагIал чIоагтIа хилар цIакхха а хьахьокхаш да.

Москвера баьча Ленинграде а хиннаб беза афгански хьаший. Уж массанаIа а бевзаме тIанйбир, дег тIара хьоашал дир царна, советски халкъа афгански халкъаца цIена догуйлен доттагIали хилар хьа а хьокхаш.

Афганистана Премьер-Министр тIаийцар СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатель Н. В. Подгорне.

Перегеворан хилар СССР Министрий Совета Председатели А. Н. Косыгиная Афганистана Премьер-Министра Нур Ахмед Эттемаденен юкъе. ДоттагIалан дIахьа дувцар диза кхетадечен хьалашка хинна уж переговораш йолча хана дIа-юха дагабьлар Гаргарчен Юкъерчен Малхбоаленера проблемаш а чулоацам йолча хIанзарча дунен халкъашта юкъерча гIулакхий лоархIамегIарча проблемашта. Массе оагIорахьара дийцар советско - афгански гIулакхаш дIахо дегIаккхувлара дешаш.

Дунен халкъашта юкъерча проблемашка хьажаро йиш хилийтар СССР-ен Афганистанен правительствай позицеш царна хетарапш чIоагтIа вIаши таре е гаргга хилар цIакхха а белгалдаьккха.

Хьакхайкадир дунен халкъашта юкъера кхаинам шIаьдбаран пачхьалкхенашта юкъе чIоагIа машар оттабаран тIадерзадаь гIулакхаш дIахо а, лелийде чIоагтIа хьостIа шоаш хилар.

ОагIонаша хьаххайкадир фетеш массе таймара Вьетнама Демократически Республикана чуетта бомбаш цуна духьала кьюдаш гIулакхаш соцавора хьа къевьен Вьетнама Демократически Республика, Къулбехьен Вьетнам мукъаленхара Къаман фронта, сайгонски администраце, Америка вIашагIкхийттача Штатий вирхалашка дакъа а лоацаш вьетнамерча проблеме машарца гIалостабойолча кьакьаш лазаро дIахо заседанеш яра хьацъеъан Париже бара вIаштIехьбалара нифис бено хилар.

Советски - афгански гIулакхий лерашта лаьрхIа дирабоацаче хана цIакхха а хьакдир уж гIулакхаш массе таймарча къовсамаш кхоаргланза йисача проблемаш цIенъекна мукъа хилар.

Шинна а мехко шоашта юкъерча гIулакхий ларда меттех 50 шу хьалхагIа херга доттагIален вIашо цхьатарра гIойле а йоалаш массе оагIорахьара цхьана юкъера гIулакхийн цхьа хано техкабо дунен халкъашта юкъера гIулакхаш учадалуш хиннача хьалашка, хIаьта цу тохкамен сийленца чакх а баьннаб. Шинна а оагIоно цIакха а белгалдаьккхар мехкашта юкъерча доттагIален темашен уж гIулакхаш дIахо а шерде чIоагтIа бевза бедаш шоаш хилар, хIаьта цо СССР-ен Афганистанен халкъий хьаштахен машар чIоагIбара лоархIамашен ма яххара а да.

СССР-ан Афганистанан юкъер доттагIала гIулакхаш оттада 50 шу дизар дакха доагIача таймара белгалдаккхар духьа Афганистана Премьер-Министре хьегIадеагIача шера официальни визитагIа Афганистане хьайбар СССР Министрий Совета Председатель А. Н. Косыгин. Из хьехар барнал а салаш тIаийцар. Визит хургйола да тIехьагIа белгалдоаккхаргда.

(ТАСС).

МАШИННАЬКЪАХОЙ МУЗЕЙ ХЬАЙИЙЛЛАЙ

Самардийнахьа Грознерча машиннаькъалой Н. К. Крупскае цIерагIча культура Дворене Грозне бIаь дийнахьа тIом лаьтта 50 шу дизар дезде революционни событешта кетаьь вIашагIъеедача музейга хьажен гулуш бар машиннаькъалой, революционни, граждански тIемий доьлхарой, кегерхой, дешархой.

Сайрейна пхелагIнох ах сахьат доалаш культура Дворен екаена духой оркестр лекх. кагирхошен боарча нахен революционни илеш, хьатIаухаш латт хьовкий—партийн советски балхлой.

Фанфарай сигналах музей йоккхайолча зале чубоал машиннаькъалой — граждански тIема ветеранаш. Царех дукхагIбарий наькъа тIа леме я тIема сийлен орденаш, медалеш. ВЛКСМ Октябрьски райкома байрак чу а вай торжественни парадоке дIаоэт пионераш, комсомольцаш.

Зале сетем отт. Микрофонаца дикка ду къамаьл дьахоз: «Навкъест, революционерий, тIемен, къахьегамен сийлен музее ва хьо. Тахан, Грозне бIаь дийнахьа тIом лаьтта 50 шу дизар деадеча хана Советий Iаьдал бахьан долаш къовсам лоттабьраш дагабоха. Укхаза йоккхагIа йолча воахален къахьегама гIулакхаш, вай дайй тIема къонал йовзаргъа хьона».

Пионераши комсомольцашея эзай кIорапаш лу бIаь дийнахьа лаьттача тIема ветеранашта.

Цул тIехьагIа митинг хул. Из хьаелл КПСС Октябрьски райкома секретара И. Ф. Кривоносовас. Къамаьл де дом лу райкома хьалкарча секретара И. И. Костюченкона, Гулбенинараш дезача цIейца — Грозне бIаь дийнахьа тIом лаьтта 50 шу дизарца даькъала буецаш къамаьл ду цо.

Цул тIехьагIа музей хьикхоллярах, нига гулъяьча материалах, ца дIахо а шеръяра белгалдаьча де дезарех лаьца къамаьл ду къаьнача машиннаькъахочо, из вIашагIъеллярой общественни Совета председателa пенсионера А. И. Афанасьевa.

Музей хьелла лента хоадахе боккъо лу бронепоезда тIа бIухо хиннача Грознерча машиннаькъа отделене сийлен машиннаькъахочоа пенсионера В. П. Величкона.

Цунна тIехьа музей материалашта хьажа чубоалаш бериггаш.

Массехк раздел я укхаза: 1872—1917 шерашка кхаччалца дола Грознерча машиннаькъа отделене истори хьехьойта сурташ, 1905—1907 шерий революционни событешка машиннаькъахоша лакъв лаьрах, Грознерча отделене машиннаькъалой Советий Iаьдал бахьан долаш къовсам лоттабаь юкъ, миттa дIахо.

Къастта истори доккхен сакъерламен долаш я «Грознерча отделене машиннаькъалой Совета Iаьдал бахьан долаш лоаттабаьча къовсамашка раздел.

«Халкъа Iаьдало кертахьаьлен баьхан къовсам лоаттабер» яхаш хиннача бронепоезда тIа кIайгвардейцашта духьала къовсам лоаттабаьча ветеранашца къамаьл хилар са. Ас даьча массехк хиттара уцц таймаре йок делар бронепоезда тIа артиллерист-наводчик хиннача Шевелев Павел Николаевича:

...1918 шера 10 августе Грознерча вокзал хьалаьнар вахе. Сайройна прикказ хаьчар тхога машиннаькъе тIий дIа а лаьне дIахо кхача укхазенга хьежаш хила аьнна. 11 августе IуйрIийна 15 сахьат даьлча бронепоезда командира, приказ делар состав Грозненски станце вейла тIегIоалар гIаттий беима тоа кхоса аьнна. Кхоачашдир аз из приказ. Цул тIехьагIа вит минут яьлача гIехьа ма ротчи прикказ дера хиндча тIара кIайгвардейски пулемет бокхах тара йойтта йохаш яьнна. Из да йоал а вир. Миттта дIобоалабир да Грозне бIаь дийнахьа лоаттача тIом тIара сай къовсам».

Машиннаькъалой революционни, тIема, къахьегама истори дувцаш дукха сакъерамен материалаш я музее.

С. ШАДИЕВ.

СУРТА ТIА: Грозне бIаь дийнахьа лаьттача тIема ветеранаш (аьрдехьара аьттехьа): В. П. Величко, П. Я. Фокин, А. Г. Прудников, А. М. Мачевко.

И. Кобелевнова сурт.

КОММУНИСТАША БОАХАМА ДОАЛ ДОРЕ

ОТЧЕТНО-ХОРЖАМА ПАРТИЙНИ СОБРАНЕРА

Дукха карагIаьннад укх пятилетка кхоалагIча шера план кхоачашъеча Наьсарен района «Октябра 40 шу» совхоза, цхьайолча отделенеш коллективашта. Планал совгIа пачхьалкхенна дIачуделнад кIа, мукх, коартол, миттта кхьйола юртбоахама продукташ.

Дика къахьегарца белгалбаьннa ба план 16 центнер йолча гектара тIара 20 центнер кIан план 90 центнер йолча 110 центнер коартоли чуийца нов. Гиреев керте латтача III-гIча отделене механизатораш.

ХIаьта а укх массехк шера зе деш хьайоагIача совхозо укх шера пайда дургба ьина эла йиш йолаш дац. Совхоза чIоагIа зе доьл хьайбай боахамо, баьцадаараша. Цу хьакъехьа дар дукха ха йоацаш хиначa отчетно-хоржама партийни собране коммунисташа а докладчико совхоза парткома секретара нов. Терлоева а дийна кхоачамбоацараш.

Совхоз шерагара шерага тIехьаюсарех хилара, чуэцача ялата культурашка, баьцадаарашка, хьайбай продукцега дIадодар плановичул даим совгIа хилара бахьнаш дIахахара де лезараш белгалдеш дар коммунисташа керттерча агроном нов. Дзаурова, керттерча зоотехника Баркинхоева, 1 отделене юкхьанцарча парторганизаце секретара нов. Кулбужева лаь къамаьлаш.

Шерра-шера цхьан гектара тIара чуэцача ялата хьувкъам лаккхлуш латте а плановичул 2 сони 32 кепи ги дукхагIа дIадода цхьа центнер ялат лаккхарга. Миттта лохех даим хувцалуши хул хьажкIа хьувкъам. 1964 шерага диллача 2,8 центнерага кхаччалца кIезигагIа я цхьан гектара тIара чуэца хьажкIа. Плановичул ах сом совгIа дукхагIа да цун центнерага дIадодар а. Цу масалаша хьахьокх, шерра-шера ялат кхедара культура совхозе лохача боараме хиларах цун хьувкъам шерра лохлуш латтилга. Дийша, шоай болх бовзаш бола специалисташ ба совхозе. ХIаьта балхлой клашкара болх бовзаш ба. Дерригa, коммунисташа белгал деш хиннача бесса, совхозе продукци дакхара учет ца лелаелга да. Укхаза хиннаьа терналдеш хилац, анализ яц продукцега дIадодачув а цунах боалача пайда а. Бухгалтер - экономист нов. Гиреев керте а волаш соакха вIашагIъеллача экономически школе бIарча шера цхьа-шн занятн мара хиннац. Цу гIулакхa боагIа тIахьожам лоаттабаьбац партийни организаце бюрос а коммунисташа шоаш а.

Эсала лелабу партийни организаце хIамаш кхоа барз, хьурмат дара болх, дIайийнача культурай хьувкъам лакхбара де дезача гIулакхашта тIахьожам лоаттабац.

Дика хьийкъа хиннад укх шера лаьттан йоккхача майлен тIа дIадийна баьцадааpаш: помидораш, нарсаш, баклажанаш, миттта кхьйраш. Цхьабакъда, заготовителаша хашахь уж тиканашка, ларекашка дIа ца кхачийтар бахьан долаш зехьа дайнад уж. Царех шоаш дIадахийтачох ах а юхаметтаоттадаьдац. Совхоза доккха зе хиннад.

ЧIоагIа Iоткъаш хул боахама экономика ялат чуэцар а из дIадер а баьхаш хиначьа чехдоахаш ца хилар. ХIана гуралаьа 2000 совгIача гектара тIа кIан 200 гектара тIа мукхи дIабе беза совхозе. ХIаьта хIанзалца дIадийна кIа шн эзар гаргга гектар мара яц. ХIанзачул тIехьагIа дIаде деза юхедисар. Цул совгIа чуэцанза дукха хьажкIа а ма йиш, цул совгIа хьайбашта тоъал Iалашде дезаш доакъар а да, хIаьта Iа-м хьатIаккхаьчад. Из хьал да хIана совхозе эттар.

Шерра тIадетталуш латт хьайбай боахамо совхоза деш дола зе. Масала, 1967 шера 60168 сом совхоз зе дир хьайбай боахамо, хIаьта укх шера ийс бетта хинна зе 9599 сом да. Берттерча зоотехника нов. Баркинхоева яхачох 171 етти сиргIен еннай, цхи бIаь гаргга устагIа беннаб укх шера. Белгалдаккха доагIа, соакха Iай шортта доакъар царна Iалацдаь хиннилга. Сои хинна моша доакъар Ачхой - Мартана района совхозашка дохкаш а хиннад. Шелалах дайнад дукхагIа дола доахан, йоах совхоза специалисташа. Цул совгIа лода я хIара беттача Iаттагара хьайоаккхаш йола шура а. ДоагIача боараме деттача хьайбашта моша хьажкIа, гIожа доакъар, концентраташ ца телилга да из. Уж бахьанаш кIоаргга техкадац партийни организаце.

Доахана лерттIа доал деча доарлаша дика толамаш доал. Совхозе ца Iеш ерригача районе а цIи хеза ба отделене говза доаркаш Даурбекова Зиниа Дугиева Аминати. ХIанзле шура яккхара пятилетка кхоалагIча шера план тIеххоачашъяь бьнниб уж. Цхьабакъда, совхозе дем хIама дац хьалха латтача доаркай балха опыт дIайовзийтара.

Хьайбай боахам лелабеча чIоагIа Iоткъаш да цул керттерча производственни участкашка коммунисташ ца хилар, болхлой кадраш каст - каста хувцалар, хьайбаш чулатача помещенешка санитарно - гигиенически хьалаш во хилар. ЛерттIа вIаштIехьдаьхадац хьайбаш леладе рий производственни бытови хьалаш. Моша доакъар дIатола конвеер дIаоттадьде а болх беш яц, балха халагIа йолча процессашта механизаци яра гIулакх а мела лех совхозе.

Уж дерригa кхоачамбоацараш ца хила а мегар лагахь санна партийни организаце боахама гIулакхашта лерттIа тIахьожам лоаттабеш хилча, коллектива юкъера цун лоархIам лакха хилча.

Лайча фуинагIа харагIдаргдолаш йоакха я совхоза партийни организаци. Кхоаткъе ийтанен совгIа коммунисти парте кандидати ва цун мугIарашка.

Дика терко ль хиннац партком коммунисташ керттерча балха участкашка дIа-хьа нийсбара гIулакха. Цхьаккха коммунист вац фермашка, мехмастерске болх беш. Цудухьа дика дац цигара гIулакхаш. Дикача болхлой резерв йоллаше а бIарччача шера 2 саг мара хьайиццац парте мугIарашка. Цхьаккха яйцаьш №№ 2, 3 йолча отделенешка. Парткома балха цIенхаштарча кхоачамбоацарех да партийни собранешка тIаийю решенеш кхоачашъяра тIахьожам лоаттабаь ца хиннилга. Цудухьа царех дукхагIъяраш кхоачашъянза юс. Масала, кхоачашъянза йисай болхлой кадрай экономически дешар вIаштIехьдаккхарах, паза юкъера политико-массовни идеологически болх тоабарах лаьца, миттa кхьйола решенеш.

Комсомольски организацена партийни кулгал лоаттадарах дукха дувца йиш йолаш вацар докладчик. ХIана аьлча цу хьакъехьа деш дукха хиннадац парткомо.

Дукха кхоачамбоацараш да боахлой комитета балха партийни кулгал деча а.

Пренешка къамаьлаш даьча коммунисташа белгалдир - партийно-политически болх коллектива юкъе эсала лелар, партийни организаци боахама гIулакхашка кIоаргга хьожаш ца хилар, боахама экономика айяра дешаш доагIача бесса теркалдеш ца хилар. Керда хержача партийни бюрогара дIахо йодача хана партийни организаце дехал айдар, хIара коммуниста тIадиллача гIулакха бехктокхам лакхбар, боахама зе ду керттера кхоачамбоацараш тахкар, уж сихагIа дIадахар дIадийкар цар.

С. БЕРДОВ.

Вологодски область. Хьинар лаьгI ца долийташ тIагIертта къахьег Череповецки металлургически завода 4-гIа доменни пеш хьаяьечи. 2700 кубически метр чухоашаш йолча йоккхача домне ер шу чакхдоалача хана дала деза эггара хьалхара чон. Цо шера терга I миллиона 800 эзари тонн чон, вешта аьлча, цхьана хьайицача Дане, Норвеге, Туркие шера ловладер кхесел.

СУРТА ТIА: Череповецки металлургически завода 4-гIа доменни пеш хьалтьечь.

Ф. Перехоженцева сурт.
ТАСС фотохроника.

СИЙ ДОЛА ПРОФЕССИ

ХIара шера керла тракторш, машинаш, комбайнаш, тхьойола агрегаташ, доаттаю промышленноста вай колхозаштеи совхозаштеи. Юртбоахама экономика дIьаккха даккъа лац кIаьа техника боачам болх лелабе йиш йолаш. Вай республика боахаммй долахьа хIинз 4678 низ бола трактор, шарал совгIа ца бола ялт охьа комбайнаш, иштта дукхача тайпара техника и.

Иззал йоалл техника тIа болх хьабе, цунна доал де геттара-дукха трактористаш, комбайнераш, машинисташ - наладчикаш, механикаш эш. Цхьа цIа а цар массане—механизатор. Иза а юрта боахамера корттера фигура. Цун хьинарех тайпа да кхачам а фермашка а ду балхаш. Цудукха цар къахьегамех дакъа мах бу шеччахьалкхоне, деригаша халахье тIоагIа сий ду.

ХIана нарна шкъа ба кхоанх а. Из тамаш яц, хIинш шын хIана промышленносте а юртбоахаме а цхьаькка дакъа дац кхьалоаха къа ца хьегаш.

Механизаторий чоалхане геназ маIача цахь хийсса Iома а я республика колхозийи совхозийи кхаанца тракторши тIа, комбайнош тIа хьинаре болх беш хьабогIа вай кхалнах.

Тахан ца професси шоашна царахераздарах, шоай къахьегамц вахарах лаьна дуаь иар.

Механизаторш болча чайнаьла кхаланаш тIахьех республика кхалнах механизатора гоазал Iомара. Коллизацица, совхозашца дуккагIа хьалйта тракторашна, комбайношца болх беш бола кхалнах. Сийлен професси я ца.

ТРАКТОРЦАРА БЕЗАМ СОВБУВА

ПРИЦЕПЩИКАЛА балха гIоргйий хьо? — аьлар сога колхоза председатела.

КхоалагIча дийнахь со кхай тIа болх беш яр.

Гурахь ялат чуйина дальча кхаь бетта механизаторий курсаш яха яхийтар со колхозо. Курсаш чакхйоаллаше а, февраль бетта «къенат ди» тIаккхьча «СТЗ» яха трактор елар сона. Из дар 1952 шера.

Халонаш... МоллагI трактористa хулаш йола халонаш башха дукха ялар сона хиннячарга хьежача. «Ай! ноххо ший хьо, ишта лхийтай йиIиг цу балха? — ялаш декна наьнагга къамаьлаш ду доалахой, кIира тоалйича шин сацьата мара болх ца бу ца «СТЗ», йоаца опыт, «хьа трактор отпуске я мотт сона» аьлаш водачо а водагIачо еш йола Iоттараш — царех цаI хилча тоъаргдар саг дерза хьовзй.

«СТЗ» тIа шин шера со балхайна яьлча «ДТ-54» елар сона. Доалахой метташ хийцар, хIаьта опыт-м моллагIа трактор вIашагIъиккха, юха вIашагIйолла ховргдолаш яр. МаIача цхьал вогIа ахацар аз лаьтта.

1956 шерагга кхаччалца бир аз цу трактора тIа болх.

Дийнахьи буси лаьтта оахаш, ялат дIадуьш, лаьттана культиваци, лущени, катковани еш — болх шортта бе бийзаб са «Горячеисточненский» совхозе къахьегаш даьккхача масс шера.

Трактора тIа болх барах кхоачам хулаш дацар. Тракторий балхаш дальча комбайна аргIа хьатIакхаччар. Массавола тракторист вацар комбайн лелае ховш, цудухьа комбайнераш кIезига бар боахаме.

1966—1967 шерашка комбайна тIа болх бир аз комбайнера гIоняча йолаш.

Укх шера айса ихьаина болх бир аз комбайна тIа. БIа, мукх, горох ьардар. Атта дацар уж балхаш де. Дале а, 365 гектара тIара культураш чуийцар аз сай агрегатана укх шера. Цу тайпара толамаш доахаш-м нагахь маIа саг вацар... Иштта хIара шера лаккху гезал, совбуал трактора-цара буваш.

Н. ДУДУРКАЕВА,
Грозненски района «Горячеисточненский» совхозе комбайнер.

ЮХХЬАНЦА ХАЛА ДАР

ДАГАДОАГIА сона курсаш яьха бригаде со хьаьча бригадира Ганеуев Жу-мида «айна «НАТИ» яха трактор енна. Бакъда машин тиша яр. Дале а доагIа гIулакх дича леларгйолаш яр трактор. 1952 шера бIаьстан балхаш ца отталехь берригга шиа тIабахийтар аз трактор тоалра. Дукха лелаяннар аз из.—«ДТ-54» яха керда машинаш яьхкар. Со кхалеаг хиларна эггара хьалхаръар сона елар. Ховш ма дий, кердача машина къахьегама овсарле лакха хилар. Цу тIа шин шера аз бахча балха лакха мах бир вай партех правительствас — «За освоение целиных» яха медаль елар сона.

1967 шера тхоай колхозе цIадьахкар тхо. Колхоза механизатораш эшар. Комбайн езаенна штурвальни ялар со. Трактористаш кхоачам болаш бар боахаме. Комбайнера курсаш яха лаьрхIар аз. 1967 шера Серноводскерча профессионально-технически училище шерача профила механизатораш кийчбеча курсашка дийшача цхьоалагIча класса удостоверени делар сона.

Ялат чуяца ха хьатIаьхаьчача трактор а йита комбайна тIа хайра со.

Массехк шу хьалха тха звено ларда тIа цхьоалагIа тракторно-полеводчески бригада вIашагIъеллар. ХIанз оаха духхьал цхьа культура кхеаь ца Iеш кьажкIа, кIа, мукх, гидуаргаш, кхыйола культураш кхею.

БIаьстан балхашта дика кийчбелар тха бригада механизатораш. Аххам езача хана сена латтаргйолаш техникана дика ремонт йир.

Укх шера хаппахьа ялаташ чуйица даьлар тхо. Са комбайно кхо бIаь совгIа гектарах хIара гектара тIара 26 центнер кIа, 30 центнер мукх схьоккхаш 5554 центнер ялат ьардал. Цул совгIа цхьа бIаь гектар совгIа гидуаргаш чуийцай. ХIанз комбайно ду балхаш чаккдаьцначa хана трактора тIа болх бе кийчлуш я са.

Хь. ДЖАКАЕВА,
Сунженски района Ленина цIерагIча колхозе цхьоалагIча тракторно - полеводчески бригада 1-ча класса комбайнер.

БЕЗАМ КОТБАЬЛАР

ЮРТБОАХАМА специальностешта юкъе лоархIамечарех цаI я механизатора яр. Нагахь болх бац боадаме тракторий, комбайний моакъестал ца эшаш.

Дикъ шу да со тхоай «Красноармейский» совхозе трактористкалла болх беш йола. Дага дацар сона вIалла а со цу машинай штурвал бе йолла ховш хургъя аьнна...

Тайп-тайпара балхаш дора аз тхоай совхозе, бакъда безам техникаца бар. ТIехьара машинай запасной оатхалаш йолча складе табельщица хилар со. Массаза а цу оатхалашца гIулакх леладе дезаш хулар. Цхьан трактора шестеренашка хьежаш со йоаллаш хьатIаненача отделение управляющека бIаргайра со.

— Техника дукха езачох тара я хьо, Халипат, трактористий курсаш яха деша гIоргйий хьо? — со бег йоаккхаш сайна аьлар цо.

Цхьа бутт боалаш совхозе хьайийдача курсашка дейа болхачар тайпаш цIераштa юкъе са яр даттар.

Атта дацар дийна аииача шера болх бе. Практика ецар, хIаьта, трактор ехача-м тоае бригаде мел йола тракторист оарцагIа воаккхар аз. ДIадахар из сона хала хинна 1965 шу.

ДикагIа лехар гIулакх шолагIчен кхоалагIчен шерашка. Дукха лаьтта аьхар аз цу шера, дукха ялат дIадийра. Во болх баьбац са агрегато укх шера а. 500 гектар хьажкIа дIайийнай аз цунца. Дийнахьара норма 200—250 процент кхоачаш аз массава, нормах хьакка езар 3,5 гектар я, аз 7—9 гектар хьокх. ЛерттIа гIулакх деш, езача хана ремонт еш механизаторо хаппахьа даьтта хьокхаш хуле трактоpо болх дика бу. Иштта гIулакх ду аз сай трактора, цудухьа хьахулача толамаша гIалдуг. Массане тIоагIа сий ду механизатора.

Х. ИСРАИЛОВА,
Урус-Мартана района «Красноармейский» совхозе трактористка, Нохч - ГIалгIай АССР Лаккхьарча Совета депутат.

ДIАДОЛАДАЬР ЮКЪАГI ЦА ДИТАР

ЕР пхелагIа шу мара дац аз трактора тIа болх бу.

Из чекхдаьнарв машин йовзаре, цIаккха Iомалургъяц-из сона из аьнна деталора. Кхай тIа болх беш гаьннара трактора тата хьахезача дог тохалора. Цун къайле йовзара совбаьннача безаме тракторно - полеводчески бригада бригадир Нисуканов БIача волча йигар со.

Трактора хилар дукха прицепщикалла балха йохийтинга дийхар аз. Цхьан сезонах прицепщикалла болх беш дика Iамийр аз трактор. Чуйцар ерара ялаташ. Техника ремонте оттайир. Ремонт а эттар со. Дийнахь ремонтин мастерскойшка болх а беш, цу хана тха боахама хьайийллача кхаь бетта йолча трактористий курсашка деша ялар со. Цу шера сона деша вагIача 31 сагах, со мара кхалсаг яцар. Хала дар, хIаьна а цхьаккха хIана шьахIдитанар аз, тхоашта хьекa йоаллача темах со бокъонца ца хилийтача Iо сатем хилаша, новкъостий чубахачул тIехьагIа юхе а Iайя, со шеч йолаш, айса на кхетадеш мел дисар хьехархочунга хеттаж, цунга из теме шоалагIа сайга хьаюшцийташ хулар со. хIана аьлча дукха хулар занятешка хьахьалхадаьккхар аз дика кхета ца деш.

Дийша чакхйоаллаш бIаьсти хьатIаьттар. Ремонтин балхаш хала дар сона, хIаьна аьлча, аз хьаьккагIа бахь болх бацар из. Бакъда, айса дIадоладаьр шолла хала дале а чаккдакка лаьрхIар аз. Цудухьа балхаш сихха чаккдаьлар.

Эггара хьалха айса ремонт яь трактор летаеш из йоалург из ийй, аьнна, дага дацар сона. Цхьабакъда, трактористаша дотаьнча цун тата хьажезача хана со дог тIоздеалар.

1966 шера керда кхоь трактор ера тхона. Царех цаI сона елар. ХIанз а сога я из. Укх шин кхаь шера капитальни ремонт ца еш лел са трактор. Сай балхах доккхал ду аз.

П. ИСРАИЛОВА,
Гудермесски района «Новогрозненский» совхоза механизатор.

ТХОГА ЯЗДУ

СКВАЖИНАШ ТОАЕРАШ

«Сунжанефть» НПУ скважинашта капитальни ремонт еча цеха коллективо къаьстта дика къахьег пятилетка кхоалагIча шера. Октябрь бетта капитальни ремонт я ль цеха коллективо хIачуяла езаш хинар кхо скважина яр, хIаьта ремонт яьр йиь я.

Къаьстта дика къахьегаш я бурундеттарий мастер Аушев Хасмахьмад корте латта бригада. Хакхерча мелашхара мехкдаьтта доаккхаргдолаш кийчйир цо скважина. Кислотни обработка яьчул тIехьагIа 6 миллиметр хулача штуцере гIолла дийнахьи буси скважино 58 тонн мехкдаьтта дала доладелар. Цига дика болх бир бурундеттарашa Горчханов Умаргире, Кривошеев Николая, бурундеттарий гIончаша Гордаков Абубакара, Кольянко Юре, кхычар.

Конторе дика йовзаш я Волков Владимир Петрович корте латта коммунистически къахьегама сийлен цIи лелаю бригада а. Аьал хкерча № 146 йолча скважинана еда 50 тонн низ бола дIа-юха лела установка доаццача хана вIашагIъеллар цо. Цу скважине устьеви оборудованека ремонт йир, мехкдаьттем гали лахьа йовргйолаш мероприятеш чакхъяьхар. Устьеви оборудовани вIашагI а елла опрессовка яьчул тIехьагIа скважино мехкдаьтта кIеж техар дийнахьи буси 60 тонн мехкдаьтта а луш. Цига дика къахьегаш ба бурундеттараш Викарев Гаврил, Кушуев Михаил, оператора тIоьча Литвинов Александр, кхыбараш.

Ф. ПОЛОЦКИЙ,
«Сунжнефть» НПУ скважинашта капитальни ремонт еча цеха (ЦКРС) воаккагIвола геолог.

НАХА ЛОАРХIАШ ВА ИЗ

Грозненски района Ермоловка яхача юрта киномеханикалла болх беш ва Васецкий. Дика бола Васецкина ший болх. Цо репертуарни плана тIа отталахь пхьакха а кинофильм дитап цо зрителашта ца хьокхаш. Дукха нах гулдуча моттигашка хьалъетт цо уж плакаташ, къахьегамхошта дIаекъ.

Кинофильм доладаладехьа моллагIча дийнахь цо даьхаргдар малагIа ла хьоал Васецко, цул локпа чулацам бувш. Цудухьа даим киноза йизне нах хул фильмага хьажа бахке. Кеаст-касте хьокх цо юртбоахам бувцаш, Iилман атеизмах йола, хроникально-документальни, Iилман-популярни кинофильмаш. ЧIоагIа раьза хул царна къахьегамхой.

Белгалаккха деза социалистически яхьа даим котоуйлар районни киносета дIа-юха тела цIе байракх дукхача шерашна Васецкега хилар. Сийлен грамоташца, бахкалашца, белгалвоах из даим. Цул совгIа «Отличник кинематографии РСФСР» яха значок а енай цунна. «ДикагIвола киномеханик хиларал совгIа дика агитатор а ва тха киномеханик, — йоах Грозненски районни киносета директора Хупуев Султана, шо Васецкех лаьца луищаш.

Вурийтта шера киномеханикалла болх беш вол Iоаль Кекиха опыт кьоначарна дIалу Васецко. МоллагIчоа эшшача новкъостал де кийча ва. ХIаьта наха цох гIулакх хилча дега гIоз хул цун шийна а.

Я. ЦУЕВ.

ХЬАЙБАШ ДИКА IАНГАРА ДОАХАРГДА

Толамца чакхдоаккх пятилетка кхоалагIа шу тха ферма хьайбаш лелаерашца. Пачхьалкхенга 1700 центнер шура йоахал езаш дар тхо. Из задани хьалхе а кхоачашьяьй. ХIанз планах совгIа шура хIалуш да тхо. Шу чаккдала юкейисача хана а пачхьалкхенга дих бIаь центнер шура йоахка лерхI тха коллективо.

Из толам боаккхача хьинаре дикъа лаьцар доярка К. Бицухинас, М. Латуновас, М. Ефремовас, М. Гаминс.

Дуккьашха дахка шинараш да га групп. ДIадахача шера ноябре хьайцар аз уж. ХIанз дерригаш дехкад. ХIаранегара планах цхьа эзар килограмм лакха езача 1520 килограмм шура яьккхай аз. Дика гIулакх ду хьайбашта скотникашца Дасов Шарде, Мусаев Махьмада. Итт шу совгIа ха я Шарде ферме болх бу. Цунна дика йовз даьгIенаш. ХIаьта царех кхетамца пайда эц. Доайн чусоцадьча хана, уж латта моттиг вIена делаш, хаппахьа доакъар дуай, хий моладу.

Хьайбаш лелаерашта бехкенхаме гIулакх да доахан IангардахIар. Аз дуккарга тхоаш Iангара довла миштa кийчденнад.

Ферме шин коровникин шин телятник я. Царех цхьа коровник хьалъяь дукха ха яц, вож къона я.

Доалаш баьца тIа ерадахача помещенешта ремонт а йолайир. Доярлашa топпар хьеьдар. кIир техар, хIаьта скотникаша гIишлошъеча бригадаша пхьана хьаьнш, кераш, пайараш тоадеш хилар. ЦIаьа дIагулде моттигаш вIейир.

Укх шера родильни отделени тоае лерхI оаха. Коровникех доаладаш дьалха пайда ца эцаш латта цIо уй тоха, кораш, пайараш оттаьнъ дIоахьаьнь. Доакан чоттаде мегаргйолаш кийча я хIара помещенеш. Цхьабакъда, телятникаш хIана а кийча яц. ХIанз чул тIехьагIа пайараш тоае, цигаш тоха деза, уй а да тоха деза.

Ала лов доаргай салоIа цIа кийчдарах. Дьеса латт ва. Истелаш, гIандаш эш.

Хьайбаш дика Iангардахаре боаххача лоархIаме да доакъар. Из кхоачамболлаш IаламаьлхIа оаха укх шера. Фермана юца кхоачамхилал силос елай. ХIанз а силос кийчъеш лаьт. Ферме хьатIаьва доакъара лаьргIа свекла. Из цхьа бIаь тонн хургъя.

Пхьа доакъар вIаша хьатIакхад фермана. ХIаьта хала ма дий дIадахача шерашка иаькъаш лехача доакъар хьатIала. Вон йоацаш хьайбаша хало эзадга. Аьла цхьа аргIа мара дац, хIаьта вIалла хьатIадена дац. ШоалагIча бригада вIашапатеха аргIаш гаьна доапаш дале а фермана юхе хилча бакъахьа дар.

В. ПАНУШКИН,
МалгIабекъе района «Нохмас» яхача совхозе доьи.

СИЙЛЕН ДОСКА ТIА

Предоктябрьски социалистически яхье а баьнна товарооборота план кхоачашъеча а кийзархошта дика гIулакх деча а дика хьакхамаш гойтарах Нохч-ГIалгIайчен дукха кооператораш республикански Сийлен Доска тIа бахьай. Царна юкъе ба универсально-торговни базерча склада заведующи Сагаев, заготовительно-сбытовой базе болалой Давлетхан Комаренцеви, Iаьлий-Юртарча тика заведуюши Евлоев. Наьсарерча боахама тиша заведующа Антоновдев, СурхотIарча петарча тика заведующи Богатырев, кхыбараш.

В. ТИМОФЕЕВ.

ЯХЬЕ КОТБАЬННАРАШ

Дика къахьегама толамаш ба хал Грозерча вагонникаша Сийлахь-боккхача Октябра 51 шу дузача денна накъаболхаш. Мехкдаьтта продукташ Iочуйотта мара на езаш планал совгIа ваарам цистернаш кийчъяьй, цхьа сахьат довъай уж кийчъярга дIайаха ха, 3 процент лакхъяьй къахьегама овсарле, доккхаьй ремонт ярга дIаболда мах, цул совгIа дукхаь фатаген, обтирочни материалаш ахча кхеляьд цар.

Укх депошна маьхь отделене кулгалхошеw Райпрофсожа президиумо решени а ь хьакхайнаир цу отделено предприятеша юкъе яьрашача социалистически яхье доколиотивни депо коллективо хьалара моттиг яьхкар. Цул совгIа нарана кара тоха Iше байрах а ...

Дукхача болхлошта «Професси дикагIбараш» яха цIи а ений. Укх вагонаш юлен царна препарна вал Джанатханов Алимку, токарь Бахматнов Георгий, слесарь Ключков Иван, электросварщица Антонова Раиса, вагонашка хьежаш вол Ткаченко Николай, кхыбараш а ба.

Г. АНДЖИЛЕВ.

КЕРДАДАР—ПРОИЗВОДСТВАНА ЮКЪЕ

Октябрьска цIейцен В. И. Ленин ваь бIаь шу хиларан сийна тIайиш дехарам кхоачашъера дика толамаш хьахал юртбоахама белхлошта. Цу тайпана толамаш дальча Кубанерча, Ставропольерча. Дова хьалха даттача белхане лаьна журналаш хIанз «арадаьннача «Сельские зори» журнала аргIанерча номера передовой статья тIа.

«Пхо шера кхаа — цхьа хьалха» яхача рубрика кьала кепатех я Черкий-Балкарой АССР Прохладненски района Чапаева цIерагIча колхоза председателa И. Абубекиров, коммунистически къахьегама бригада агронома Т. Пшуковеи, колхоза корттерча зоотехника Х. Пшукован «ХьажкIаши колхоза экономикин» яха статья. Цу тIа дуьц хьажкIаш лика хьувкъалра опытах, цу культура доакъара балансе новцача дальтах, колхоза хулача доходах.

«Производство, къахьегам, рентабельность» яхача раздела «Ленински юбилея накъаделхаш» яхача рубрика кIала кепатеха я «Юртбоахама кооперирование ярра керда ступень» яхе А. Пономарева язъяь колхозно-совхозно производствана кооперацин ара формаш кIоаргъярах. Геттара пайдане хургйолаш я цу раздела тIа кепатеха «Кердача системах болх бу шу» яха Ростовски областерча авторий группа язъяь статья. Цу тIа дуьц кердача хьалашка даьхача боахамашка юкъера расчет ара опытах.

Дукха пайдана статьяш я «Лаьттан хьувкъама» яхача разделе. Къаьстта тоаркам тIабахийта «на езаш я «Ялата резерв — 20000 тонн» яха В. Клякова, «Севообораташ юкъейоаллараx» яха Ф. Сапинко, кхычар язъяь статьяш.

Совцийн кхосийн беш аьаш лелаерашта язъяь я Дагестана юртбоахама Iилма-тохкама институтa воккагIа волча Iилман болхлоч А. Эбетуллаева язъяь статья а. Уж культураш кхееращта йийшача бохкхача пайдане хургйолаш кьа а кийча статьяш а кига.

Юртбоахама белхлошта тха журнал дешар тIоагIа пайдане хиларах, тIадоагIача шера ца лахаш эшар кердадоакх оаха.

С. ЧЕРНОЙ,
«Сельские зори» журнала отдела редактор.

ИШТТА БАХ КОМСОМОЛЬЦАШ

НАУРСКИ района Ленина цIерагIча совхозе къахьегаш дукха кагирхойн комсомольцаш ба. Совхоза комсий бешамашка, ферме, юрташкарча тайп-тайпарча организацешка болх беш ба уж. Дукхаза хиннав со укх боахаме. Цар дукхагIа бола комсомольцаш, кагирхой бовза а боаз. Цхьа шин шу хьалха цар балхах, вахарах лаьца дуица дукха дикалар корадоагIаргдацар. ХIаьта, ахха укх тIехьарча шера геттара аргабаьннаб комсомольцийн болх. Царна карагIдальцна башхадика гIулакхаш районни меттел республике а белгалдаьнна дIадаьзал. Сево айдаь цу ловцача хана комсомольцийн хьинар.

...1965 шера Наурски района «Советская Россия» яхача совхоза комсаш кхее Iомаерча профессиональни училище деша вахар Жалыбин Гена. Цхьа шу доалдаше из тIех дика чакхьаьккха Ленина совхозе комсаш лелаеча мастералла болх бе хьожаду из.

Дукка ха яалахь массанена вIашайзар балхаш дика ца йоалаш, юкъарча вахаре хьаьккхашта юкъе вена вIашига саг. Солйа октабрь бетта совхоза комсомольцаша шоай вожакал хержаб из.

ДIанз 126 комсомолец ца совхоза организацеца. царех бIаь гаргга комсаш лелаесIа къахьегаш ва, цхьабакъда, Гена (цун хIанз тхъо шу мара даьннадац) секретарь хержача хана уж бокъонца массаш ховш саг вацар. Список-м йолаш яр, цхьабакъда, царех цхьабараш кхычахьа дIабахабар, комсомольски учетера дIа а ца боалаш.

Райкома бюро йолча хана из дIа а дийца предложени йир Генас. МоллагIа балхара саг дIаволлаш хилча, обходни листока тIа белгалбаьча наха кулгаш ладаьчул тIехьагIа мара цунна расчет яц конторе. Цу листокаш тIа комсомольски организаци а хила езар. — аьлар нов. Жалыбина. ЧIоагIа раьза хинна тIайийцар из массане, цар а бар цу тайпара нах. ХIанз цу района боахамашка комсомольски секретара кулг ладаьчул тIехьагIа мара цхьан кагирхочунна расчет ерьац. Иштта ваpвоапар белгалваьлар. ХIанз керттердар хIара комсомолеи общественни вахара юкъсоар бар. Кагирхоша лоархIаш а комсомольски декхараш дика кхоачашдеш а болча комсомольцех латташ актив ца хилча секретарь мелла чIагIа хьийзавар аьнна пайда хургбоапилга хоаш ма дий. Из кхетадеш вар Гена а.

Совхозе къахьегаш а деш а кIезига балар цу тайпара нах. Царех цаI Корпушкина Нина я. Шийна харп дар бIаргадайча из дIадаккхара чIоагIа оарцагIйолл из. Шо деpгла аьнна дIатIайийца гIулакх тешаме чакхдоаккх цо. Цудукьа цунна тIабиллаб кхуьш боагIарашца бе беза болх, цо лелабу школашара бувзам а. Из сектор халагIчарех я. Из йоацаш кхы а бapхI сектор я укхаза болх беш.

Цхьаннахьа болх беш а е дешаш а боалаш юрта юкъе лела кагирхой шоашта тIехьа а бакха массанальа клубе, юрта юкъе харцахьа лелаш массехк вIажига саг вар. Царех цаI вар Цуров Мухьмад. Дукха бала лийра цунца секретара а кхыча активисташа а. ХIанз доккхал ду цар из шоашта хирекце новкъосталца училище деша вахийта карагIдаларах. Цар дехарах степенди хьожалир цунна совхозо. Рабочком дуккьал яр хьалха из дара, цхьабакъда, комсомольцаша дехар кхоачаш ца дича балацаар уж а. ХIанз Анаперча училище дийша а ваьнна шоай юртарча чхьагIар доаккхача заводе болх беш ва Мухьмад. Ший болх цо бац цо хIана. Цо дер деш вар Хаджимуратов Султан. ХIанз из а вахийта комсаш лелаеча балха. Цул совгIа дукха къехархоша яьийсачул тIехьагIа (уж раьза баьар из дIаэпа) сайрийнарча школе хIанз деша а ух. Царца лелаш хинна Мухарлов Рим Калиновски механизаци училище деша вахийтар. Иштта бIаргалбаьнна бене а кIезига бан совхозе уж харцахьча наькъа тIа ца балийтара даим бIаьг кхаба безараш а. Цар список хIара бетта эшаду. Шоай моттиг вахаре хьа а дьаре дIаувтт уж.

Шоай «Старт» яха тIемаспортивни клуб а комсомольцийн. Цун болх къоначча коммуниста Гейко Алексейна тIабиллаб. Цу клубе дакъа лоацаш ба 1951 шу даьнначул тIехьагIа баь кагирхой. ХIанз 26 ва уж. Тоцаш кхувса, хьалхара медицински новкъостал де, кхыдола тIема гIулакхаш Iомаду царна. Дукха ха йоацаш «Калустинов» яхача юрта кхаччалца бросок ьай цар. Иийтта саго «ГЗР» нормаш кхоачашъяь. Царех итт хIанз оскаре бахий. Берригаш комсомольцаш бар уж.

Дика барт тайпа коллектив вIашагIтехай культурни сектора кулгалдеча Черединкова Зинас. ЧхьагIар доаккхача заводе лаборантка я из. Аххан замалахь уж бIаргагургба шоай ферме, гаьна уххачо комсий бешамашка, кхыча совхозашка. Шоай агитбригада я комсомольцийн. Комсаш чуэацча хана нагахь да хIадоалл хайтацар цар кхеш боаккачарна концерт ца луш. Безаме тIаш иадуккаргаршца Данилова Любас доаха клеэь. Чугуруев Осман хала дика водаш хилар совгIа, шо импровизаци яь керда халкар хьадкхад — «Хьаста Фисте» я цун цIи.

ХIара вIаьмска дийнахьа «Цхьа сальат Ленинна» яха сайренаш хул укхаза. Цига ладувгIа йоаш я пленка тIа дIаязъяьча комсомола III съезде Ленина аьча къамаьлата. Дукха ха йоацаш шоа. Мещеряков венавар комсомольцаш болча. Цо дийцар царна шийна Ленин бIаргавоарах. Цу сайренашка къахьегама толамаш доахача кагирхошта «ший професси толашагIвар» яха мандат лу. БархI бутт ба совхоза комсомольцашта, кагирхоша из цIа лехьва къовсам доаттабу. Цхьабакъда, дика къахьегаш араша лум яр аз цIи, нагахь сайна хьакьадеч вахаре ца хила доагаш леде. Шесен из цIи яьккхай слесарь-сантехника Кусостов Таптас. «Комсомольский прожектора» кулгалдеш ца дика общественни болх хьахайтах цо. «Ший професси толашагIвар» яха цIи лахкара къовсам лоттабеш 93 кагирхо ца совхозе. Царех 40-на ца цIи ениай. Массехказа а цIи лахкарех ва комсаш лелаеча кагирхой бригада кулгалхо Крамской Петр. Планах совгIа 150 тонн комсаш еххай цун бригадо. Иштта белгалбаьнаб шофер Мутуаев Сайт-Iаьла. ЧхьагIар доаккхача завода белхало Сидоренко Ольга, Руденко Галина, Кокина Нина, кхыбараш. Царех хIаранена «коммунистически къахьегама ударник» яха цIи лаккхара къуаса бокъе енай.

Районе эггара хьалха ленински вахте эттаб цу совхоза комсомольцаш. Вахте латтарий балха итогаш хIара итт дийнахьа ю. Уж еча хана комитета заседане хул — дирекци, парткома векалаш.

ХIара бетта карда кагирхой боагIа совхоза комсомольцашта юкъе. Духхьал укх шера 32 саг тIаккхийтав царна. Царна юкъе я 11 вайнаьха йоI.

Итт комсомолец вIабазача бетта парте кандидатална дIачуйийнаб.

Комсомоле балха боаш барий «Факел» яхача клубе чьоаькаб. Цар шоай эмблема, устав да. Цига кхаь бетта кийчбеча хана хIаране сайна, цун комсомоланара бехаш, шийна тIадехка гIулакх кхоачашдегга тергал а ший мара тьахкнеч комсомоле мехкарийн кагий нах, нагахь сайна комсомоле наха беза бола кагирхо хьажегахьа балха вене из дирекцигара гIо а дийхе балха вехийта а дешa оттаву.

Иштта да боалаш комсомольцийн а цар вожака а гIулакхаш. Ала деза Жалыбин Гена ВЛКСМ обкома член вола.

Комсомола 50 шу дизар лоадаьча ленинска вахте делав ВЛКСМ Нохч-ГIалгIай обкома цIе байрах енай совхоза комсомольски организацена.

С. МАЙСИГОВ.

Дозал дехьара

ПОРП ПХЕЛАГIА СЪЕЗД ХЬАЙИЙЛЛАЙ

ВАРШАВА, 11 ноябрь. ТАСС спецкорреспонденташа Г. Власовни В. Кузнецовни хоам бу:

Йоккха дог гIоздоаккхаш йола событие я тахан польски коммунистий, халкъа Польша берригача къахьегамхой. Варшаве культуран Iилман Дворецо торжественни хьалашка шиъ бlолх дlаболабир Польски вlашагIкхийттача болхлой парте V-ча съезд до.

Цlей дезаш санна хаза хийтьаь я конгрессаш хула Дворецан зал. КIоаргга зале сцена тlа — В. И. Ленина доккха портрет, кlай бесса-цlе а цlе а байракхаш. Польски халкъа дикагlа бола къонгаш мехкарийи гулбеннаб укхаза Польски вlашагIкхийттача болхлой парте балха лоархIамегIара дешаш дуьйцар, социализм хьалъяра гIулакха керда декхараш оттадари уж кхоачашдергдола ныкъаш белгалдари духьа.

Польски коммунистий шиъ миллион долча эскара хьалхара веца 1,764 делегат ва съезде. Царех 294 юкъарчая доацаш йоккхийча промышленни предприятий парткоференцешка хержав, вожаш — съезда хетаьча воеводски эскархойн конференцешка. Делегаташта юкъа — 293 кхалсаг, 851 делегат — уж ба болхлойн ахархойн. Берригача польски коммунисташа бахкийтарех 62 процент болхлой класса мугlарашкара баьнцараш, 30,3 процент — ахархоех.

Iуйрийна итт сахьат даьнна ха. «Интернационал» яхача пролетарски гимна ина бола йиш ек зале.

ПОРП ЦК Хьалхарча секретара В. Гомулкас моарцал луш къамаьл дир. V-гIа съезд, аьлар цо, Польски пачхьалкхе шиъ лоIаме хилар хьакхайкадаь 50 шу дузача, Польша Коммунистически парте 50 шу дузача, польски болхлой болам вlашагIа а теха, цхьа марксистско-ленински Польски вlашагIкхийтта болхлой парте — социализм хьалъеча кулгалду ина — хьаь 20 шу дузача хапда нийслу. ПОРП-а кулгалпа къоастаьй польски халкъа керттера проблемаш, парте кийсои дикен хьалдоаттаду цум хьашташ. Съездо укх гаргарче шерашта дахьрlа парте генеральни ныкъ белгалберга.

В. Гомулкас дех цхьан минута йист ца хулуш сабар дарца А. Завадске а ПОРП IV-гIа съезд хиначул тlехьагIа байнача кхыча новкъостий а сий дар.

ПОРП ЦК Хьалхарча секретара моаршал хоатту КПСС ЦК Генеральни секретарь Л. И. Брежнев керте латтача КПСС делегацега, кхыча коммунистически болхлойн партей делегацешка. Шуга гIолла, аьлар В. Гомулкас, овла моаршал лу «Масса а мехкий пролетареш, вlашагIкхета!» яхача интернационални лозунгане кlал социализм котъяккхар дукъа цlаккха тlехьашка ца бoалаш къовсам лоаттабеча дуней халкъашта юкъерча коммунистически болхлойн болама берригача къовсамхошка. Съезде еший доазол дехьарча мехкашкара 40 совгIа делегаци.

В. Гомулкас хьакхайкаду ПОРП V-гIа съезд хьайийлла хилар. Делегаташа деттаи тlоараш а долаш президиумера могтигаш дlалуац ПОРП ЦК Хьалхарча секретара В. Гомулкас, ПОРП ЦК Политбюро члена, ПНР Паччахьалкхен Совета Председателя М. Спыхальске, ПОРП ЦК Политбюро члена, ПНР Министрий Совета Председателя В. Циранкевича, партеи правительстван кхыча кулгалхоша, КПСС делегацена керте латтача КПСС ЦК Генеральни секретара Л. И. Брежнева, кхыча коммунистически болхлойн партей делегацешта керте латтараша.

Съезда балха органаш хорж, цига дуьцаргдола дешаш чIоагIду:

1. Центральни Комитета отчет а социализм чIоагIъярен Польски Халкъа Республика дlахо дегIакхувларен декхараш а.

2. Центральни ревизионни комиссе отчет.

3. Центральни Комитетен Центральни ревизионни комиссен хоржамаш.

Тахан Iуйрийнарча заседане председательл деш волча ПОРП ЦК Политбюро члена, ПОРП Катовицки воеводства комитета хьалхарча секретара Э. Герека къамаьл де дош делар новкъост В. Гомулкана. Съезде дуьца оттадаьча хьалхарча дешах льаца доклад йир цо. Делегаташа чIоагIа тlоараш а детташ тlайнцар трибуне гучаваьнна В. Гомулка.

Доклада тlа В. Гомулкас йоалайир социализм хьалъеча 24 шера польски экономика дегIаахар хьахьокхаш йола дакъеш. Цу белгалдаьккхар, 1968 шерара халкъа боахаца къаман доход 1938 шерарча халкъа боахама къоман доходал 4-зза дукхагIа хинна хилар. Промышленноста валови продукци 13-зза совгIен юртбоахама продукци 1,6-зза дукхагIа хиннай. Цу хьокхамаша баькъду социалистически боахам капиталистически экономикал тlех хилар...

* * *

ПОРП ЦК Хьалхарча секретара В. Гомулка докладага чIоагIа уйла тlаяхийта ладийгIар, деттача тIоарашца цхьа сацам. Дукхаза а мукъадаьлар из.

* * *

Варшава, 12 ноябрь. ТАСС-а спецкорреспонденташ Г. Власовни В. Кузнецовни хоам бу:

Тахан Польски вlашагIкхийттача болхлой парте V съездо белх беча шоллагIча дийнахьа моаршал луш къамаьл дир Советски Союза Коммунистически парте делегацена керте латтача КПСС ЦК Генеральни секретара Л. И. Брежнева.

Зале тlоараш детташ дукха ха лаьттар съезда Iуйрийнарча заседане председательл деш волча ПОРП-а Политбюро членен секретарен З.Клишкос новкъоста Л. И. Брежнева дош делча. Делегаташен хьалдиахаш ура а этта чIоагIа моаршал теха советски коммунистий делегаце кулгалхочуна. Конгрессаш хула культуран Iилман Дворецан зал кхайкаеш новцам доах КПСС-ен ПОРП-ен сийна.

Ший къамаьл чакхдоалаш Л. И. Брежнева ПОРП-а ЦК Хьалхарча секретарага В. Гомулкага дlалу ПОРП-а V-ча съездага КПСС ЦК-ас дейта моаршал. В. Гомулкас дег тlара баркал оал Л. И. Брежневна.

Цул тlехьагIа цlаьхха микрофона дlатIа а веха КПСС ЦК Генеральни секретара Л. И. Брежнева йоах:

Леза новкъостий!

Вай партешта юкъера деттагIала вошали бахьлар духьа КПСС Центральни Комитето тха делагацена тlадиллад шоай кулгашца аламий башха-дика кхоане — коммунизм хьахоллаш болча болхлой классен ахархойн йохаргIоаца цхьоагIо белгалйоаккхаш йола советски скульптора Мухина Верай боаккхан башха произведени ПОРП V-ча съездага дlалуга.

ЧIоагIа деттача тIоараша хьахаийтац КПСС делегацена керте латтачун дешаш. Председательл деш волча З. Клишкос дег тlара баркал оал Л. И. Брежнева совгIат лаларах, декар ду коммунизм хьалъеча эггара дикагIа дола толамаш дахар лоаш боаккха ловца советски халкъага дlахкайкабе. Цlаьхха а чIоагIа, дlаьхдаь тlоараш тох конгрессаш хулча культуран Iилман Дворецан зале. Делегаташа ура а этта моаршал тех Советски Союза Коммунистически парте викалашка.

Германски Демократически Республика. Тирбахе электростанции хургйолча территоре тlа хIинзале а кlъ башни-холодильник хьалъяьй (сурт даьккхад кlур ухача 300 метр лекхача турба тlара). Уж объектийн польски специалисташа хьалъяьй. Цхьайола оборудовани Венгрера ух. Станце оттадергха советски лыши турбинаш. Тирбахера гIирс — нежарапхх долча социалистически мехкана цхьана гIулакхаш леладара хьохам.

АДН—ТАСС сурт.

США-ра ХОРЖАМАШ

НЬЮ-ЙОРК, 12 ноябрь. (ТАСС). Республиканна Ричард Никсона котало яьккхай 5-ча ноябре ВlашагIкхийттача Штаташка хиннача президентски хоржамашка. 99 процент йолча хоржамий участкашкара хьакхаьчача сведенеех (голосаш хIанз а лоардIаш латт), Никсона выборщикий 302 голос Iалацъяьй цийна, демократически парте кандидатага Хэмфрега 191 голос мара кхаьчац. Конституцега диллача выборщикий коллеге форманна президент хоржилга укх шера 16 декабре хургдолаш да. 1969 шера 20 январе Никсона официально хьалоацаргья США президента пост.

Хоржамех хьахиннараш доацхаш, американски кепайоазоно белгалдоаккх, Ричард Никсона хоржамашта хьалхарча кампане цийна керттера хоржа яьттув хIанз доал деш йолча демократически парте ныкъа критика елга хилар. Цу тайпара цо дlадолалаьча гIулакхаша торо енцай пунна Вьетнаме США-с лоаттаеча агрессе, хlамай маьхаш лездаларо, расови дискриминаце, гобаьккха деча зуламаша чIоагIа хьоаьча американски халкъа эгIазалах пайда эца а из эгIазал ший саперника — демократа Хэмфрена духьала ерзае а. Цхьабакъда, американски кепайоазоно белгалдоаккхачох, Никсона ше цхьаккха хьала цикъ хьахьекхаби уж саготагIа йола проблемаш къоастаяра. Шоашта Никсона кандидатура къоастаьча харжархоша мохк эггара сий дайнен безача маьхея йолча Къулба-Малхбоален Азерча авантюрана юкъебиьаьча хIанзарча правительства политикана духьала яьр миссел голосовани яьц республиканский программана тlехьа.

ДЕРРИГДУНЕН МАШАРА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА ЗАСЕДАНИ

ЛАХТИ, 12 ноябрь. (ТАСС). Селхан укхаза хьайийллай Дерригдунен Машара Совета президиума заседани. Цига дакъа лоац 40 мехка викалаша — машара тlехьарча къовсамхой дунен халкъашта юкъерча болама цlе хезача деятелаша. Заседане дуьца оттадаьд Вьетнамах дола дош, европейски кхерамзле Iалашъяра проблемаш, Гаргарча Малхбоаленера, Латински Америкера, Къулбехьен Африкера хьал.

Президиума заседани хьайийллар ВСМ президент - координатор йолча Изабелла Блюма (Бельги). Финляндиа машара тlехьалаттарий цlерагIа заседане дакъа лоацарашка моаршал делар халкъашта юкъерча машарах деттагIалац тlехьарча парламентски Комитета председателя Матти Кекконенен «Финляндера машара тlехьалаттараш» яхача Комитета председателя заместителя парламента депутата Энсио Партаненен.

ВСМ президиума заседани 13 ноябре кхачалца хилар.

НИКСОН ДЖОНСОНАЦА ВlАШАГlКХЕТАР

НЬЮ-ЙОРК, 12 ноябрь. (ТАСС). Селхан Кlайча цlагIа США президентаца Л. Джонсонаца вlашагIкхийтар Р. Никсон. Шин сахьата лаьттача цу вlашагIкхетаре Джонсона а хlаьта цштта паччахьалкхен секретара Раска, оборона министра Клиффорда, дукхача кхыча лаккхерча хьакимаша а президентски хоржамашка котаьяннача республикански парте кандидатега хоам бир США арахьарча политика лостамий хьакъехьа. Беседа еча дийцар Вьетнамера, Гаргарча Малхбоаленера, Малхбоален Европа мехкашкара НАТО-ра хьал санна дола дешаш.

Цул тlехьагIа пресса викалашца хиннача вlашагIкхетаре Никсона хьоккайкадир, арахьарча политика дакъе сагтоте къоастае езаш дукха лоархIаме проблемаш мекка хьалкашка латташ хилар.

ШИЙНАВ МАРТИН ЛЮТЕР КИНГА СОРАТНИК

НЬЮ-ЙОРК, 12 ноябрь. (ТАСС). Ассошиэйтед Пресса агентства беча хоамагlа, вийнача негритянски болама лидера Мартин Лютер Кинга соратник 9 ноябре гера теха вийна уллеш нораньа Чикаго [illegible] чура. Цуо цlи — Чарльз Биллапс. Иа хиннав Бирмингемерча (штат Алабама) саьга бокъонаш лораяра тlехьарча христиански болама лард елар. Цу группана айхха вуьзаенна хиннав Кинг; Цо а Биллапса а цхьа сайна дукхазаа дакъа лаьцад 1963 шера Бирмингеме граждански бокъонаш хьалоадаш хиннача демонстрацешка.

Дика дешаш а общественни вахаре хьашре дакъа лоацаш а ба — Нохч-ГIалгlай медицински училища дешархой Эльдарова Фатима, Москвитина Людмила, Янарсаева Люба. Тайп-тайпарча курсашка дешаш ба уж.

И. Плаков сурт.

ОБЩЕСТВЕННИ ПОРЯДОК ЛОРАЕШ

Шовткъен цхьайтта шера Даьхенна, халкъа гIулакх деш Советски милице хьабена никъ сий долаш ба. Коммунистически парте кулгал а деш, милице болхлоша даим сийленца кхочашдаьд шоашта партен халкъон тlадилла бехктокхаме декхар. Къонахчал долаш, шоаш кхо ца беш лораьй революционни порядок, къовсам лоаттабаьб уголовни а политически а бандитизмаца, зуламдарашца, кулакий мятежашца.

Сий долча гIулакхашца йаьхий а Нохч-ГIалгlайчен милице истори а. 1919 шера Деникин г. Грозно тlаваьнача хана Шеча Эскара мугIарашка кlайгвардейцашца латташ бар вай республика милице болхлой. Къиза къовсам лоаттабир цар моастагIчох г. Грозни мукъайоаккхаш, Советий Iаьдал чIоагIдеш. Контрреволюци эшаьчул тlехьагIа общественни порядок лораяра бола шиъ керттера болх бе йоалелар милици. Партийни организацешна милице балха хьожабир шиъ толашегIбола нах. Милице мугIарашка дикача гIулакхашца гIорбаьлар коммунисташ Катромаиян, Альтемиров, Тумбинский, Кравцов, иштта кхы дукхха бараш.

Хала а чоалхане а дар республика юрташкара хьал. Лоамашка хьуне яр Гоцинске, Алиханова бандаш, Тирка йисте — Кожевникова, Васильцева бандаш. Тоъал оперативни говзали опыти ёце а милице къонача болхлоша къа ца хеташ уlаlазар дора бандиташта, къуошта, нах боабаьрашта.

Коммунистически партена гонахьа хьоттаденнача советски халкъо дерригдунен лоархIам бола хотталонаш йоллар вай мехка социализм хьалъечи из чIоагIъечен. Вихьда, цlаьхха фашистски Германе болабаьча тlемо шоай машар къахьегам тlерабаьхар советски нах. КоастагIа оператора долча декхарашта тlаберзабир вай халкъо шиъ болх, берригача мехках хилар тlема лагерь. Вай халкъаца цхьана моастагIаца къоахчал дола къовсам лоаттабир Советски милице.

Гурахьа 1942 шера фашистий а тlаьхача гIертар моастагIа Грознерча мехадаьтта. Городе бахаш болча берригача нахаца, царна юкъе милице болхлоша а хьацаре дакъа лаьцар г. Грознойна гонахьа оборонительни сооруженеш хьалъеча. Милице болхлоша къовсам лоаттабир лоамашка чукхувсача шпионашца, диверсанташца, къуошца, дезертирашца. Сийлахьболкхача Даьхен тlема шерашка къонахчал, майрал гучадаьккхарах республика милице бlаьш болча болхлошта елар медалаши орденаши.

Партен, правительствен, халкъон цахадлаш йоахо ю вай милице, шиъ болх толамца кхоачашбара цуна эшаш мел дола хьалаш Iалашду. Цуна кхы цlаькха а тешал ду зуламаш а лоаттабеш бола къовсам чIоагIбара хьакъехьа тlайнцачаа сопамо. Цу сопамо дика шераьаьй милице болхлой бокъонаш, цар никцаттива.

Вай республика милице болхлоша общественностана айхха буьзам а лоаттабеш толамца кхоачашду шийна хьалхашка латта декхараш, Iалашъю социалистически порядок, къовсам лоаттабу из телхаерашца, зуламий бокъонаш гучадахарал совгIа уж цlендаь дlададахара дешна торкам тlаухийт.

Атта бац милице белх, чоалхане а тайп-тайпара а ба из. Моральни а физически а закалка чIоагIа эшаш ба. Шийна тlадилла декхар бехктокхаме кхоачашдеш, парте гIулакха тешаме лар мара хила йиш яц цуна мугIарашка. Республика милице кlезига бац из сий дола декхар кхоачашдеш бола болхлой. Царех ба милице ветеранаш Дашаев Билал, Эвжаев Махьмад, Тучин Василий, Ажигов Мурат, Соловьев Юрий, Тлисов Камаш, иштта кхы дукхха бараш.

Дукха масалла лоалаце йиш я сийна милицаш тlаьрахача нивьа турпалах, майралл, къонахчалах лаьпа. Царех цхьадараш ераш да.

Милице сержанташ Яльбердов Байти Хаджиев Вахиди Революцепроспекта тlа бийсана патрульни служба дlахьаш бар. Ноакъостал дехаш моашта цlегIа хезача цхьха тlаккхаьчар уж. Цхьан саго дийнар ше вийха а вайхав милице йайтта а йийтай аьлла. Къука белгалоаш ейзачул тlехьагIа де мел дезар кхоачашдир из лацар. Бlу ца къамаьбеш духьал баьнна аьлцар гера дола зулам.

г. Грозне Старопромысловски отдела милице дежурнега хоам кхаьчар кирпични эча завода территоре тlа болхлочоа Князевна масеехк чов а яь цхьа граждании вода вlаlхара ваьннав аьлла. Чехка цига баьхача милице лейтенанта Алихаджиевни шофер-милиционера Абиевни лаьцар зуламхо.

Советски нахьа вахар духьа Советски милице болхлоша дlалу шоай вахар. Вайна цlаккха бицлургбац цеста тlа байнараш.

Вай дег чу даим хургба милице капитан Быхалев Василий, милиционер Батаев Вийберд, милице старшина Латовин Максим.

Тахан дег тlара дlайха деш ала дов милице боккъонна болча новкъостех — халкъа дружинникех. «Лоадам боашача хулиганствах бола бехктокхам чIоагIбарах» дола СССР Лакххехьарча Совета Президиума Указ араделькиача хана деха холуш кlезигденнад цхьадола зуламаш, кlоонгагIа хиннаб хулиганаш, корта бохабу маларап мехараш. Цига йоккха заслуга я вай дружинникай, ерригача общественноста.

КарагIдаьннача толамех лоIам хила йиш яц. Кхы а айхагIа лоаттабе беза общественностанара буьзам, милице болхлоша даим арга а йоахам дегIаккхувла еза шоай балха формаши методаши, балача наха юкъера профилактически болх чIоагIбара деккарийла ба уж.

Шраш карагIдаьккхачех кхочам ца беш республика милице болхлоша тlагIерта къахьег вахара юкъера зуламаш цlендаь дlададахара. Царех ба: МалгIобика милице горотдела начальник Барахоев, воккхагIвола оперуполномочени лейтенант Чантиев, участкови уполномоченни Деннев, Наьсаре райотдела милице начальника заместитель Вадоев, Урус-Мартановски РОМа лейтенант Идрисов, Грозненски РОМа инспектор старшина Каратеев, оперативни дивизиона милиционер Эльбердов, иштта кхы дукхха бараш.

Шоаш кхо ца беш тlадилла бехктокхаме декхар тlех дика кхоачашдар бахьан долаш милице болхлой чIоагIа сий ду советски наха. Кхы дlахо тешаме хургба уж партен халкъан гIулакха, фийла латтаргба цар бокъонаш зарбIатонаш лораеш.

И. ГАГАРИН,
Нохч-ГIалгIай АССР общественни порядок лорабара министерства инструктор.

ТРАКТОР-РОБОТ

Ерригсоюзни шерта боахамо механизаца Iалма-толлама институте (ВИМ) хьа а ю, кхана тептам баьб тракторист а воацаш болх беш болча автоматически трактора.

Корреспонденташ Нохч-Iоакъоаш Агентства дехарах цу трактора хьакъехьа дувц цун автора, Флорентий Танненко.

ХIанзалца хьа йоаеш хиннача автоматически тракторий конструкцешца къоастадаьдац дукхха лоархIаме дешаш. Масала, Логинова устройства хьалхагIа кlалтlатессача боала бlоаххала трактора автоматически лостац лулуш мара Iалашдалар, хlаьта мехахьвазеш тракторист эшар цуна. Иштта гIалаташ хьаlеш. бахьан долаш тlа-тlа дукхагIа гомилера боалаш.

Лаьтта оахийга цара кхы болх белга Iалашдаьдар устройства. Цхьан трактористо радиога гIодлаш трактор лехкаш йолча дуьхьаерн вошдена гаттара хаь хулийтар трактор юхахьеевоеc, хlаьта ошхам деча мара кхыча бахкаш тlа практически мукъах пайда эца хала а дар.

Англе кийтъаьча автоматически системе Iалашду трактор духьала дlадахьаш юхахьевзаеш лекхара йиша - автоматизаци е, цхьабакъда, цу гIулакха кхай тlа хьалхагIа а антенна йоала еза (цхьан гектара лоархIаш 5 километр гартта), хlаьта мукхха дукха хlаста дахийта лезаш хул.

ВИМ-е хьаь автоматически трактор 3—4 сантиметр мара юхъ кхаъ ца йохаш нийса делае йиш хиларца белгалйоалаш я. Кхай йисте кхаьчача хана юхаерзилга, кечалаш хьалъийлеган Iоъаттаелген автоматически, шийна оттаьча программага тьешна ду цо. Оалам деча моттал, тракторист воацаш машинах пайда эца йиш я кхыча балхаш тlа а. Масала, мекха боаккхаче, дисковани, урагIа а кхоарагIа а культиваци еча, ялат дlадувча, удобренеш тоссача, и. кх. дl.

Массайолча скоростегIа тайжам нийсен лелаяца белгалйоал опытни образец. Болх беш йолча 5—6 машина цхьа наладчик-механик мара эшаргвац.

Сагтlа а лоацаш юхханна болх бе дlайоьаленнача хана трактора тlеххьа хьебостаду 2—3 миллиметр сома аьшкасьрга муш е капронови тай. Муш кхо анализо бlаьла хила тарду. Кхай йистошка загалаша чIоагIбу муш. 10—15 килограмм чиагIа муш дами хьа лоаттабергболаш йола устройство йоалл машинах. Трактор йодача хана муша тlехьашкахьара гон бокъонца исчело чудолача дорраха Iодуж. Трактор юхахьовзача хана загал кхагтахьа бегl.

Запасни устройсташ йохха автоматически трактерах. Масала, трес хадача е управлени тlера а кхаха ца ова оабентача хана, гидравлика болх ца беш сецача е электрически дакъа телхача хана машина юлаеон, двигатела оборотош кlезигъю. Нагахьа санна 20 минут дlалехьа трактора сагтlа ца веде, двигатель юха еен. хlаьта электрически дакъа дlадоь.

(АПН)

ЛАЬРХIАЧУЛ ТlЕХ

Октябрьски цlейна дикача къахьегама толамашца накъабаьккхар Гудермесски района «Октябра 40 шу» яхача колхоза кхаш лелдераш.

Дика къахьийгад Р. Махтиева бригада кхаш лелдераша. ХIара гектара тlара юкъера лаьрхlача 24 центнер сартта яlа кхедаьд цар. Массеха дош ала безам ба са укх бригада дуга кхедерех а. Дlанага диллача гектара хьувкъам 30 центнер хила безар, хlаьта дукха тlех дадар тlайна декхараш а. Бригада болхлой ххийнадацар из маьхера культура кхеара Iалха йоккха опыт Iовс, хlана аьча дуга кхеде уж болабенна массехк шу мара дацар. Дале а, кхаш леладерий торо хилар хlара гектара тlара шовзткъа центнер дуга даккха. Къаьстта дика хьахьийгад П. Солтаниева, М. Меналова кулгалдеча звеньаша. Шовзткъе совгIа центнер дуга чуйца доалаш латт.

Кхы а хьоккахагIа да Абдуллаева Поахтохчи бригада кхахьейанхоша даьха толамаш. Нагахьа санна укх шерралца гектара тlара юкъера лаьрхIача 10—12 центнерал дукхагIа ца бола ялат доаккхаш хиннадеце, хlанз аьча итогана хьахьоах хIара гектара тlара 26 центнер ца бола ялат даьнна.

Гурахьа дийна ялат, кхыйола культураш чуйца яларца доалаш дац кхаш леладераштa хьалхашка латта декхараш. Дош сенах латт аьача, из латт тlадоагlача шера юртбоахама культураш укх шерарчул дикагIа хьуркъалрах, берлатача лаьттах биэза пайда эцарах. Из декхар дика довзаш хиларца дlадоладир хургбоача хьувкъама лард йоллара балхаш Д. Махтиева кулгалдеча бригада къахьегамхоша. Гурахьа дув ялат дlадерах иштта дийцар бригада кулгалхочо:

— Цкъа-дале, шиъ ханнахьа йоагlа кlоаргал а йолаш аьхар лаьтта. Цхьаккха а моттиг нийсладац аьха лаьтта 25—27 сантиметрал тlехагIа долаш. Х. Бакаева, Л. Муцаева, М. Ахмадова агрегаташа тlехдика болх барах лийрхlача ханал дикка хьалха аьха даьлар 440 гектар лаьтта. ШоазагIа-дале, лаьтта дерттIа кийчдаьчул тlехьагIа кхаш ка минеральни удобренеш тайсар гектара тlа шишша центнер а кхоачийташ. Тlаккха дlадийра ялат. Ала деза дlадийна фу а керттерча дакъе цхьоалагlча классах долга. Ялат дlадуьш а тхьовра лаьтта аьха трактористаш бар. ХIара денна 40—45 гектарага кхаччалла шоай нормаш кхоачашйора цар. Иштта чекхдаьлар оаха уж балхаш.

Ала деза бригада гурахьа дув ялат дlадийна дерригa лаьтта хий декхаш долга. Цудухьа, гурахьа дийна ялат дlадийна доалаше а кхашка арабаьлар поливальщикаш. Уж бар У. Мецилов, Л. Абубакаров, Я. Денисв, У. Масхадов. Хадданза шоай сменни заданеш тlеххоачашъеш бу цар шоай болх. ХIанзале 250 совгIа гектара тlа чудолийташ хий диллад цар.

Гурахьа юча культураел совгIа гидуарташ, хьажкlаш, шекара свекла, иштта кхыйола культураш а кхою колхоза кхаш леладераша. Уж дlаоргйона лаьтта кийчдеш да. Лаьтта яцлехьа кийнка шортта органически минеральни удобренеш а товсаш хьаьиду из. Уж балхаш дика а колхоза кхыча тракторно-полеводчески бригадашта юкъе белгальнай ноа. Мехтиева кулгалду бригада. Зоба аха деза дерригa лаьтта 550 гектар дар. Цхьабакъда, хlанзле план дикка тlеххоачашъяьй цар. Лаьтта хlанз а тlехь оахаш да. ХIара денна 7—8 гектар лаьтта оах тракториста Р. Кулуева, У. Хатаева, кхычар. Хlаьта цар сменни заданe пхи гектар мара яц. Хов трактористашта заба оаха лаьтта агротехнически бокъонаш дlа на декхара дикен шиъ ханнахьен аьхача, цу лаьтта дlайийнача культурай хьувкъам 4—5 центнер совбоалаш хилар.

Бригада кхаш леладераш, кхыдола балхаш дара нийсса, моша ловкъар Iалашдеш ба. Хlанз 70 гектара тlара силоса лаьрхla хьажкlаш чуйцай цар. Хьажкlаш хьоккаш ва комбайнер Х. Бакаев, хlаьта силос кхай тlара дlаувзйш ба трактористаш ии. Ахмедов, Муциев. Дика лоархlабу уж шоай декхарех, денна шоай сменни нормаш 115 процентага кхаччалца кхочашдо цар.

М. РАШИДОВ.

ХАОТТАМ

Тахан республике гIоллен Грозне кхаьла хургьа, бийсанна лоадама йоачох а йоацаш, дийнахьа кlезигдукха догIа а делким, Малхбузехьара бийсанна лаьгIон дийнахьа лаьгIо, гIаьххьача боарамга кхоачаш мух а хьекхаш. Фегара температура бийсанна республике гIолла 3—8 градус, Грозне 5—7 градус, дийнахьа республике гIолла 6—10, Грозне 8—10 градус йлоавлал а йолаш.

15-чей 16-чей ноябре юкъ-юкъе екхла а уэтташ кхаьла ха хеттаргья, лоадама йоачох а йоацаш, цхьацанйолча моттигашке доаг а доалаш. Фегара температура бийсанна 0—5, дийнахьа 10—15 градус хургья.

Метеостанци.

Редактора заместитель **А. А. МЯКИЕВ.**

ЛадувIа, хьажа

14 ноябре
РАДИО

6.30 — Нохч-ГIалгIай лаьттаделадеррa (гIалгIай меттала). 6.45 — Ашараш. 6.50 — Хоамаш. 6.56 — Хаоттамах бола хоам. 7.00 — Москва. 7.20 — «Грозненский рабочий» «Комсомольское племя» газетий обзор. 7.30 — Передачий программа. 7.35 — Москва. 8.15 — «Сердало» газета обзор. 8.25 — Гуржий ашараш. 8.45 — «Гаьна лоамашкахь» яха передача (нохчий меттала). 9.00 — Москва. 16.05 — «Къона тlехье» (нохчий меттала). 16.20 — Нохч-ГIалгIай спектаклашта йола ашараш. 16.45 — Керда хоамаш (гIалгIай меттала). 17.00 — Москва. 18.00 — Керда хоамаш (нохчий меттала). 18.15 — «Пропагандист» яха очерк (гIалгIай меттала). 18.25 — Керда хоамаш. 18.40 — Москва.

ТЕЛЕВИДЕНИ

18.00 — Старообрядчествох дув [illegible] гин. 18.20 — Телевизиони кердадараш (гIалгIайи эрсийи меттанка). 18.40 — Документальни фильм. 19.00 — Саг, общество, закон. 19.30 — Шоана, бераш! 19.40 — Технически информаце вестник. 20.00 — Киножурнал. 20.10 — Дуней халкъашта юкъера обзорени. 20.20 — Передачий программа. 20.25 — «Шин дега поэма» яха художественни фильм.

15 ноябре
РАДИО

6.30 — Нохч-ГIалгIай лаьттаделадерра (эрсий меттала). 6.45 — Ашараш. 6.48 — Хоамаш. 6.50 — Хаоттамах бола хоам. 7.00 — Москва. 7.20 — «Грозненский рабочий» газета обзор. 7.30 — Передачий программа. 7.45 — Москва. 8.15 — «Ленинни некъ» газета обзор. 8.25 — Гажара балетни йиш. 8.45 — «Къона тlехье» (гIалгIай меттала). 9.00 — Москва. 16.05 — «Нохала низам» яхача викалашера передача (эрсий меттала). 16.45 — Керда хоамаш (гIалгIай меттала). 17.00 — Концерт. 17.30 — «Ленински некъа лоях вай» (эрсий меттала). 17.45 — Ленин вина 100 шу кхачарга «Ленин революцие хьадьяккхар лорадара хьакъехьа» (эрсий меттала). 18.00 — Керда хоамаш (нохчий меттала). 18.15 — Ашараш. 18.25 — Керда хоамаш (эрсий меттала). 18.40 — Москва. 19.20 — Ленина орден йола Радченко (эрсий меттала). 19.35 — Ашараш. 19.45 — «Болхлой вахар» яха радиогазета (эрсий меттала). 20.15 — Москва.

ТЕЛЕВИДЕНИ

18.00 — Iалаташи уж дlадахора некъаши (гIалгIай меттала). 18.20 — Киножурнал. 18.30 — Телевизиони кердадараш (нохчий, эрсий меттала). 18.55 — Документальни фильм. 19.15 — Экономически реформа гIаннаш. 19.35 — Шоана, бераш! 19.55 — Передачий программа. 20.00 — «Сердалонга» яха художественни фильм. 21.20 — Кинолюбителей клуб.

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный, Ленина улица, 11 (3-гIа этаж). Телефонаш: редактора—3-44-90; редактора зам.—3-38-11; бехктокхама секретара—3-34-38; партийни вахарен, культуран, промышленностен отделий—3-42-30; юрта боахамен письмойн отделий—3-42-30.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный, ул. Ленина, 11 (3-й этаж). Телефоны: редактора—3-44-90; зам. редактора—3-38-11; ответственного секретаря — 3-34-38; отделов партийной жизни, культуры, промышленности — 3-42-30; отделов сельского хозяйства и писем — 3-42-30.

«Грозненский рабочий» издательства типографи. Революции проспект, 7/84.

Типография из-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции, 7/84.

СФ04413. Заказ № [illegible].